

SISZÁN TÖL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 ..
Helyben hához hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahét 60
ünnepe után napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XVIII. évfolyam 268. szám. Nagy-Várad. Vasárnap, 1912. november 24.

Csernoch hercegprimás.

A Vaszary Kolos lemondásával jogilag megüresedett, tényleg pedig újévre megüresedő hercegprimási méltóságot az apostoli király őfelsége budapesti időzése alatt betöltötte s arra dr. Csernoch János kalocsai érseket nevezte ki. Kinevezését vasárnap közli a hivatalos lap. Ezzel Csernoch János, ki csak négy évvel ezelőtt lett csanádi püspök és másfél évvel ezelőtt kalocsai érsek, — az ország főpapja és első közjogi méltósága lett.

Tisztán a maga erejéből aránylag rövid idő alatt bámulatos karriert futott meg.

B. e. Simor hercegprimás utolsó éveiben oldalkanonok volt s az egyházmegyei iroda vezetője. Az új rendszer új embereket hozott, — a régi kipróbált munkaerő félre állt az utból s más téren keresve magának nagy kaliberű tehetségéhez és alapos tudásához való munkakört, nyugodtan várta míg az ő ideje elérkezik.

A koalíciós kormány szerencsés kézzel észrevette az ő tehetségeit, egyházi közigazgatási tapasztalatait, intakt papi jellemét és Csanád ősi főpapi székebe ültette. És azóta minden szavával és tetteivel beváltotta a személyéhez fűződő jogos várakozást s a modern nehéz viszonyok közt is igazi főpapként bizonyult, aki nemcsak arra alkalmas, hogy egy egyházmegyét kormányozzon, hanem arra is van hivatva, hogy a magas püspöki karnak irányítója, a magyar katolicizmusnak vezére s az országnak főpapja legyen.

Most ime erre hívta őt az apostoli szentszéknek és az apostoli ki-

rállyalnak bizalma. Istenbe vetve reményét elfogadta a nehéz, de gyönyörű és áldásos apostoli munkára a meghívást.

A magyar katolicizmus ébredésének, újjászületésének sok reményt keltő idejét éljük. Legyen emagasztos munkában Istentől rendelt, Isten kegyelmétől erősített diadalmas vezére a magyar katolicizmusnak s az egész nemzetnek.

KONGREGANISTA NAGYGYÜLES.

Az idén elmarad a katolikus nagygyűlés, mert a bécsi nemzetközi eukarisztikus kongresszus oly széles köröket mozgatott meg Magyarországon is, hogy most aránylag egészen rövid idővel utána nem látszik célszerűnek a nagygyűlésekre azt a hatalmas tömeget ismét igénybe venni.

A sereg tehát az idén nem vonul fel, de a vezérek annál behatóbban foglalkoznak a keresztény restauráció művével.

Ma egy hete a Népszövetség igazgatói és csoportvezetői tartottak eredményekben gazdag országos tanácskozást, ma pedig a kongreganisták tartják meg országos nagygyűlésüket.

A kongregációkban van minden magyarországi keresztény mozgalomnak a magva, a gyökere, a kongregáció a keresztény újjászületés hadseregének nagy vezérkara.

Nem szoktunk a kongregációk tevékenysége mellett reklámdobot verni. Ezt a kongregáció természete, lényege is kizárja. A kongregációban nem zajos tüntetésekre, nem mellékcélok elérésére tömörül a

meggyőződéses katolikus férfi és női világ. Céljuk: a hitélet kifejtése önmagukban és az öntudatos katolikus lelkek kapcsolatba hozatala egymással. A katolikus hitigazságokat át kell élnünk első sorban saját lelkünkben, a keresztény tökéletesedés elvét gyakorlatilag meg kell valósítanunk első sorban önmagunkban: erre törekszik a kongreganista első sorban s minél jobban megvalósítja ezt az ideált önmagában, annál szebb eredményt ér el a kongregáció kifelé is.

A mostani időknek szomorú tünete az, hogy hitbéli tudásunk mélyítése nem tartott lépést egyéb kiépeztetésünk alaposságával. A természettudományok szédületes haladásáról tudomást szerez mindenki; de arról vajmi kevesen tudnak, hogy a vallási igazságok ismeretének tudománya a haladás mögött egy lépéssel sem marad el. Kevesen tudják, hogy azok a nagy tudósok, a kik az emberi szellem büszke diadalmának élén haladnak, egyáltalán nem lázadókat nevelnek az Isten ellen, hanem ellenkezőleg, minden egyes lépésükkel közelebb visznek bennünket Istenhez. A felekezeten kívüli oktatás elvezet minket Volta, Ampère, Galvani, Röntgen, Lavoisier, Cuvier stb. laboratóriumáig, melyben újabb vívmányok születnek, a természetnek eddig nem ismert törvényei tárulnak föl az ember előtt; de e nagy lelkek igazi nagyságától, mélységes vallásos meggyőződésétől távol tartja a fogékony ifjúságot. Eulerról, Gaussról tanítják, hogy koruk legnagyobb matematikusai voltak, de valamiképpen elfeledik, hogy vallásosság tekintetében is kortársaik mintá-

Linoleum
és szőnyeg ház.

HAAS LIPÓT

szövet-szőnyeg

és
Linoleum-szőnyeg

gyári raktár.

A Monarchia legolcsóbb árai. Dús választék.

GYÁRI RAKTÁR: Nagyvárad, Rákóczi-ut 5.
Telefon 463. sz. Telefon 463. sz.

RAKTÁRAK:

BUDAPEST
NAGYVÁRAD
DEBRECEN
KOLOZSVAR
TEMESVAR
CSERNOWITZ
SALZBURG

PÁRIS
WIEN
LEMBERG
TRIEST
FUME
LINZ
GYOR

képei voltak, Euler például mindennap családjával együtt végezte imádságát.

Ilyen öntudatos vallásos életre nevel a kongregáció s ez a tiszta, fenséges cél adja meg a kongreganisták működésének igazi jellegét.

Nézzük meg ma templomainkat: legszebb ékességeik azok a hittel átitatott lelkek, akik igaz buzgósággal járulnak a szentségekhez. Tudósok és napszámosok, előkelő tisztviselők és iparosok, férfiak és nők térdelnek az oltárok előtt minden misén olyan mélységes áhitattal, a minőt az első keresztényekről jegyzett fel a történelem. Ha aztán ezek a szentségekkel megerősített, öntudatos hittel fölverte lelkek akcióba lépnek, csoda-e, ha példájuk nyomán százak és százak épülnek? Velük van az Isten!

A kongregációk ma egy napra kilépnek a világ elé együttes, impozáns hitvallással. Az egész országból ezrek és ezrek sereglenek össze Budapesten, együttesen tesznek vallomást igaz katolikus hitükről, együtt járulnak a szentségekhez, fölavatják a kongregációk pompás otthonát, aztán a vezérkar tanácskozását tartják meg s utána széteszölva, holnap tovább folytatják az ország minden vidékén azt az apostolkodó, diadalmas munkát, melynek eredményeképp a kereszt egyre szebben, egyre impozánsabban ragyog a hármass halom fölött.

A mai ünnep örömnappja az egész keresztény Magyarországnak. Egy erős várral több van immár, ahonnan a keresztény restauráció munkáját folytatjuk. Az a kongregációs otthon méltán sorakozik a keresztény Magyarország többi erősségei közé. A Szűz Máriás, régi magyar lobogó leng rajta, amely alatt az ősök annyi diadalt arattak a pogányság fölött; az alatt mutatják meg az unokák, a mai nemzedék tagjai, hogy szintér le tudják győzni a mai ellenséget, az új pogányságot!

Szerbia és monarchiánk.

Péter szerb király már visszatért a harc-térről Belgrádba s így alkalma lesz meggyőződni a dunai monitorok révén, hogy monarchiánk korántsem hajlandó beérni az egyszerű tiltakozással s ha Szerbia nem józanodik ki győzelmi mámorából és továbbra is Durazzót követeli, monarchiánk elég erős lesz, hogy tiltakozásának érvényt is szerezzen.

Ha igaz a hír, hogy a szerbek már bevonultak Durazzóba, helyzetük nehezebb, mert a harcias párt bizonyára ellenezni fogja, hogy a szerb csapatok kivonuljanak a már elfoglalt kikötőből, de a figyelmeztetést elég korán megkapták s hogy a harci kedv elragadta őket, azt maguknak tulajdonítsák.

Különben, hír szerint, már megbízottat küldtek a szerbek az oroszhoz, hogy támogatásukat kérjék.

A legújabb hírek a következők:

A Prohászka-ügy.

Belgrád, nov. 23.

Jól értesült körökben a Prohászka-ügyet egyáltalán nem látják aggasztó színben és nem is hiszik, hogy annak politikai következményei lesznek. A diplomáciai konfliktust csupán a katonai hatóságok magatartása idézte elő. Ha a nemzetközi szokásokat ennél az eljárásnál megsértették volna, a szerb kormány mindenestre gondoskodni fog az orvoslásról.

Közel a döntés.

Berlin, nov. 23.

Itt általános a hit, hogy a szerb kérdésben Ferdinánd királyi herceg németországi tartózkodása kapcsán ma vagy holnap döntő elhatározás történik. E pillanatban a békés meg egyezésbe vetett hit az uralkodó.

A szerbek Durazzóban.

Prága, nov. 23.

A Venkovnak jelentik Riekából: Szerb csapatok tegnap bevonultak Durazzóba és megszállották a várost.

Szerbia követe.

Belgrád, november 23.

Trepanov hírlapíró, aki Hartwig orosz követnek és Pasicsnak meghitt embere, a kormány Pétervárra küldte titkos megbízással. A belgrádi hivatalos körök erősen biznak az orosz támogatásba, ha kenyértörésre kerül a dolog az osztrák-magyar monarchiával az adriai kikötő miatt s ennek biztos jelét látják abban, hogy valahányszor erős hangok hallatszottak Szerbia ellen, Pétervárról híre terjedt a mozgósításnak, sir Edward Grey pedig diplomáciailag szekundált.

A ZSARNOK.

Az apa és anya nagyban várták a fiut. Egyetlen gyermeküket. Az asztal már fel volt terítve, három személy részére, csak éppen a fiu hiányzott még, hogy ebédhez ülhessenek. Nagyon megszokták már, hogy hármassban étkezzenek, ezért most sem akartak nélküle hozzálátni. Egy darabig csak várták csendesen, szótlánul, de végtére is megszólalt bennük a türelmetlenkedés, minek nyomán valamelyes gyengéd harag keletkezett bennük.

Az apa: Mégis csak szivtelenség tőle, hogy ilyen sokáig várákozott bennünket.

Az anya: Igen. Az utóbbi időben ez nem is az első eset. Talán megint ráakadt valakire, mert mostanában feltűnően sokat is költ.

Az apa: Egy kicsit szigorubbán kéne vennni a fiut, nem kellene neki annyit megengedni.

Az anya: És különösen nem kellene annyi pénzt adni, különben is te kényezteted el, mert mindig kifizeted az adósságait. Pedig elég szép zsebpénzt kap.

Az apa (fokozódó hévvel): No, no; az igaz, hogy az adósságait én fizetem ki, de te adod a nagy zsebpénzt. Ha egyszer megmagyaráznád, úgy szép szóval, mint ahogy az anya beszél a fiával, hát talán megtudnád értetni vele, hogy ez így nem tarthat sokáig, mert...

Az anya (ingerülten): Mit akarsz tőlem? Én beszéljek a lelkére, mikor te vagy az apa? ... Az ilyen dologban mindig az apának kötelessége észretériteni a fiát!

Az apa: Hát jó, jó, talán igazad is van, de tudod, hogy én nem tudok vele szemben erélyes lenni, mert mihelyt komolyan szólok hozzá, a nyakamba esipeszkedik és összevissza csókol és attól én annyira elérzékenyülök, hogy elvesztem az erőmet, az erélyességet és abba hagyom. De próbáld meg te...

Az anya: Én? Hát nekem nincs jogom szeretni a fiamat, én legyek vele szemben szigorú? ... Meg aztán velem is csak úgy tesz, mint veled. ... Próbáld meg: hívd be a szobába és fenyegezd meg, de jól, mond, hogy nem fizeted meg többet az adósságait, ha...

Az apa: Ha?

Az anya: Igen, ... ha nem jár rendesen haza!

Az apa (lendülettel): Ez nem elég! Értésére kell adni, hogy nem vagyunk hajlandók többet az adósságait kifizetni és egyáltalán leszállítjuk a zsebpénzt is, ... sőt világá küldjük, ha nem fogja szűkebbre az igényeit és ha nem foglalkozik többet velünk, a szülőivel!

Az anya: Helyes! Ugy van! Végtére is csak nem tarthat ez így örökké! Azelőtt olyan jól megvoltunk, korán ebédelhettünk, majdnem mindig együtt voltunk; most pedig mind

kevesebbet törődik velünk. Hát ez nem járja! Igenis, mond meg neki...

Az apa: Már megint! Én mondjam meg neki? Hiszen te sokkal jobban értesz hozzá, te valóságos amazon vagy. Tedd meg, jót teszel vele, mert a fiad érdekében teszed.

Az anya: A fiam? ... Talán a fiunk! Kettőnké! Nem csak az enyém az a rossz fiu! (Kis szünet.) Hát jó, majd beszéljek én vele, majd meghallod, milyen szigorú leszek.

Az apa: Te beszélsz vele? Szigorúan? Jó, nem bánom. Beszélj te vele, de csak keményen és ne engedd közel magadhoz.

Az anya: Csak bizd rám. Majd megseleditem én őt, leszoktatom a könnyelműségről. ... (Pillanatnyi gondolkodás után.) Jó lenne valahogy elvonni a figyelmét a nőktől, a könnyelmű nőktől. Meg kellene talán házasítani?

Az apa: Eh! az még korán volna. És nem is volna jó, mert akkor meg egészen elveszítjük őt. Ki tudja, ha megnősül, talán felénk se néz. Nem, nem, erre gondolnunk sem szabad. ... De azért meg fogom neki mondani a véleményemet!

Az anya: Mit mondasz? Hogy te szólj nekí? Hiszen az előbb vonakodtál vállalkozni rá, most meg már akarod?

Az apa: Meggondoltam, mert igazad van abban, hogy az ilyesmit az apának kell elintézni.

Az anya: De én akarom! ... Én akarom

Szőnyeg, függöny és arany-himzések óriási választékban Haas Fülöp és Fia cég Rimanóczy-palota.

Perzsa és smyrna szőnyegek nagy mennyiségben és olcsó árban kaphatók.

A szerb kormány állítólag megegyezett Görögországgal, hogy Durazzo helyett be fogja érni Valonával és nem fogja ellenezni Albánia autonómiáját, hogy így Ausztria-Magyarországnak még ürügye se lehessen az akadékoskodásra.

Edl utja.

Belgrád, nov. 23.

Edl Tivadar konzul, aki tegnap délután ideérkezett, röviddel megérkezése után hosszas tanácskozást folytatott Ugron követtel. Edl konzul mindenekelőtt Üszkübbe utazott, a honnan Prizrendbe és Mitrovicába megy. A konzul missziójának megkönnyítése végett és nehogy utjában bármi oldalról is nehézségeket okozzanak neki, a szerb kormány Rakics Milán külügyminiszteri tisztviselőt rendelte ki kísérről.

A kormány munkaprogramja.

Ami a kormány és a munkapárt legközelebbi munkatervét illeti: a képviselőház hétfőn tart ismét ülést. Ezen a következő ülések napirendjét fogja megállapítani. Szerdán a bizottságokat egészítik ki és megválasztják a házszabályrevízió kidolgozására hivatott bizottság tagjait. Csütörtökön megkezdik a költségvetési tárgyalásokat. Közben a bizottságok tárgyalni fogják a nyugdíj- és a képviselőházi őrség szervezéséről szóló törvényjavaslatokat. Mindezek úgy december közepe tájáig foglalkoztatják a képviselőházat. Ezeket a javaslatokat még karácsony előtt a főrendiház is el fogja intézni. Azután következik a karácsonyi szünet.

A kormány választójogi reformjavaslatait még a karácsonyi vakáció előtt szándékozik a képviselőház elé terjeszteni.

A BALKÁNI HÁBORU.

A balkáni harctéren egyre gyűrűlnek a szövetséges államok győzelmei. Az eddig győzelmes bolgár hadsereg meglepetten áll a csatáldzsai vonal előtt és bizony a helyzet úgy alakult, hogy a tervezett diadalmas konstantinápolyi bevonulás alighanem végleg elmarad. Most minden a török intéző köröktől függ. Ha a jelenlegi helyzetet ki tudja használni a török hadsereg és a harctérré újabb erőket tud szállítani, akkor az eddigi vereségeket fényesen ki tudja korigálni.

A háborúról szóló tudósításaink a következők:

Péter király Belgrádban.

Belgrád, november 23.

A lakosság lelkes fogadtatásban akarja részesíteni a királyt, aki ma érkezik vissza fővárosába. A főbb utcákon diadaliveket építettek, amelyeken a meghódított városok neve olvasható. Este nagyszerű fáklyásmenet lesz.

Orosz-török tárgyalás.

Belgrád, november 23.

Itt a legnagyobb figyelemmel kísérik Giers konstantinápolyi orosz nagykövetnek Kiámil basa nagyvezérrel folytatott tárgyalását. Ugy látszik, hogy Kiámil egészen átengedte magát az orosz befolyásnak. Bizonyos utasítások, amelyeket az orosz nagykövet a meghódított területeken székelő orosz konzuloknak küldött, azt a benyomást kelti, hogy Törökország és Oroszország között oly tárgyalás folyik, amely a békekötvetítés keretét messzire túlhaladja. Ez a

tárgyalás itt nagy kedvetlenséget és bizalmatlanságot kelt. Attól félnek, hogy Giers és Kiámil oly megállapodásokat fognak létesíteni, amelyek a szövetséges államok érdekeinek árthatnának.

Bombázzák Drinápolyt.

Belgrád, nov. 23.

Drinápolyt tegnapelőtt éjjel szakadatlanul bombázták. A szerb csapatok, amelyek kénytelenek voltak elfoglalt hadállásaikat elhagyni, ezeket újra visszafoglalták.

Ujabb moratorium.

Belgrád, nov. 23.

A nemzeti bank igazgatója kijelentette, hogy a szkupstina által megszavazott moratóriumot további három hónapra meg fogják hosszabbítani.

A szerb hadi kincsek.

Belgrád, nov. 23.

A külföldi lapok azzal a hírével szemben, hogy a szerb kormány Berlinben kölcsönt keres, itteni illetékes körök kijelentik, hogy Szerbiának nincs pénzre szüksége, mert a hadikincsek eddig alig egy ötödét költötték el. És még Magyarországon a szerbek javára gyűjtenek?

A törökök győzelme Szilivri mellett.

Konstantinápoly, nov. 23.

Csütörtökön délután a törökök Szilivri mellett a flotta támogatásával megtámadták a bolgárok jobbszárnyát, akik kétségbeesett éjjeli támadással a törököket visszaakarták verni. Az erődök és a hajók tüzelése egész éjjel folyt és csak reggel hat órakor szűnt meg. Reggel hat órakor a törökök egész balszárnyukkal gyalogos támadást intéztek a

mint ahogy már megegyeztünk. Te magad mondtad, hogy én inkább tudom és tudd meg, én nagyon, de nagyon haragszom most a fiura, annyira, hogy szinte kinezni tudnám. . . Neked nem szabad beleavatkoznod, mert mindent elrontasz.

Az apa: Hohó! Hát én nem haragszom rá? Az én fiam, . . . a mi fiunk.

Az anya: Mindegy, most már csak hagy intézzem el én ezt az ügyet. Végre is mindegy, hogy ki mondja meg neki, te vagy én, a fő az, hogy erélyesen kell vele beszélni, nem engedhetjük, hogy a fejünkre nőjön.

Az apa: Van egy eszmém! Legjobb lesz, ha együtt vesszük elő, mivel most ugyanis mindketten haragszunk rá. És így legalább bátoríthatjuk egymást, ha esetleg egyikünk enged a kísértésnek.

Az anya: Látod, ez jó! Mondasz valamit, mert ha a te nyakadba borul, ha téged csókolgat, akkor én szólok hozzá ridegen, ha pedig engem ölel és csókol, akkor te szólsz hozzá szigorúan. Csak arra kell vigyázni, nehogy egyszerre mindkettőnket átölelhessen és azért tartózkodjunk távolabb egymástól!

Az apa: Kitűnő! Ez aztán sikerülni fog. (Kívülről esengetés hallatszik.) Aha, már itt van. Most vigyázzunk.

Az anya (idegesen): Most vigyázzunk.

A fiu (belépve): Csókolom a piciny kacsóit az én drága szülőimnek. Ugye sokáig vártatok erre a rossz fiura? (Meglépetten nézi a komoly arcokat.) De mi történt? . . . Miért vagytok oly komolyak, oly szomorúak?

Az apa (erőtveve magán): Nagyon fontos dologról van szó!

Az anya: Igen fontos dologról van szó!

A fiu: Miről, kedves öregeim? . . . Csak nem akartok talán azzal a rút Nórával összeházasítani, mert én tiltakozom az ellen. Nekem már van . . . menyasszonyom! Tőle jövök most is. . .

Az apa és anya (egyszerre): Micsoda?!

A fiu: Igen, . . . nekem már van menyasszonyom!

Az apa: És te itt hagynád a szülőidet, akik úgy szeretnek téged?

Az anya: Akik nem tudnak nélküled élni!

A fiu: De . . .

Az apa (közbevágván): Tudnál oly szivtelen lenni, hogy elhagyj bennünket?

Az anya (sirva): Ez a hála!

A fiu (megöleli, csókolgatja az anyját): De kedves anyuskám még most úgy sem megyek el, . . . még itt maradok sokáig, nagyon sokáig.

Az apa (hozzájuk lép): Ne tedd azt fiac-

kám, gondold reánk; mi lenne velünk nélküled?

A fiu (átöleli mindkettőjüket): Drága, aranyos szülőim! Ne busuljatok, csak tréfáltam, mert resteltem megmondani az igazat.

Az apa és anya kérdőleg néznek rá.

A fiu: Igen, . . . hogy is mondjam csak, . . . tudjátok, a multkor találkoztam egy régi barátommal, bevetődöttünk valahová és most a fizetési halasztás miatt tárgyaltam, mert nem tudom kifizetni azt, amit akkor elfogyasztottunk.

Az apa (vidáman): No, hát miért nem mondtad mindjárt? . . . Tudod, hogy számíthatunk reánk, de csak úgy, ha mi is számíthatunk reád. Ugy-e anyus?

Az anya (szintén vidáman): Természetes. De csak úgy, ha nem hagysz egyedül bennünket.

A fiu: Dehogy, dehogy is hagylak el benneteket. . . . Tudjátok, kedves öregeim, azért a rongyos kétezer koronáért az az ember kellemetlenkedni akart. Azt mondta, hogy eljön hozzád apuskám.

Az apa (felháborodással): A szemtelen! . . . Még ma el kell vinned hozzá a pénzt.

SÁRKÁNY GYULA.

Nagy Karácsonyi Ocassió! Czillér Imre nagyáruháza

Raktárain összes cikkei november 18-tól december 31-ig leszállított árban árusítatnak.

Szent László-tér 1. Fiók-üzletek: Szent László-tér 6. és Rakóczi-ut 7. sz.

bolgárok ellen, amely még délben nem szűnt meg. A törökök elfoglalták a bolgárok több fontosabb pozícióját. Mindenütt a legnagyobb rend van. San Stefanóban barakokat építenek.

Durazzót elfoglalták.

Belgrád, nov. 23.

Tegnap egy szerb csapat elfoglalta Durazzót. Alesszióban nyolcszázötven török katona, százhárom altiszt és negyvenhárom tiszt megadta magát.

Rendszeres ostrom a csataldzszai vonal ellen.

Bukarest, nov. 23.

A bolgár csapatok helyzete rendkívül komoly. A bolgárok nagyon jól tudták, hogy csak a törökök váratlan meglepésével tudnak valamit elérni és most miután a csataldzszai vonal áttörése az első rohamra nem sikerült, a hadvezetőség nem tudja mihez fogjon s nem is marad számára egyéb hátra, mint a török hadállások rendszeres ostromlása.

Törökország visszautasította a feltételeket.

Rjeka, nov. 23.

Tegnap délben Szófiából Gesov miniszterelnöktől távirat érkezett, amelyben tudatta, hogy Törökország a fegyverszünet feltételeit visszautasította. A távirat megérkezése után a király elnöklésével haditanácskozás volt, amely az ellenségeskedés energikus folytatását határozta el.

Az oltalmazó flotta.

Konstantinápoly, nov. 23.

A porta a Kubenic orosz hadihajónak még nem adott engedelmet arra, hogy a tengerszorosba bemehessen. Tegnap érkezett egy olasz cirkálóhajó és egy kórházhajó ezer ágygyal beteg tengerészek számára. Mára várnak egy amerikai és egy németalföldi cirkálóhajót, úgy hogy az oltalmazó flotta most már harminc egységből fog állani. Most már a főváros lakossága is követelni kezdi a partra szállított idegen csapatok visszavonását. Kellemetlen föltűnést keltett, hogy az orosz nagykövetség egy jelentéktelen tüzeset miatt harminc orosz tengerész szállított partra, a kik az égő ház körül lévő utcákat elzárták.

A törökök előnyomulása.

Konstantinápoly, nov. 23.

A jobb szárnyon még egyre folyik a harc. A törökök múlt vasárnap a bolgároktól tizenhét ágyút elvettek. A törökök két sáncot szándékosan nem szálltak meg, miután előbb a távolságot pontosan kimérték. A bolgárok három ezreddel és három üteggel megszállták a két sáncot. Muktár basa Konstantinápolyból parancsot kért, vajjon a sáncokat megszállja-e és a bolgárokat kikergesse-e. A nagyvezér azt felelte: Nem, jobb lesz, ha a bolgárokat ott hagyjátok. Ugy látszik tehát, hogy a legfelső haditanács beleleegyedik a főparancsnokság dol-

gaiba, a miből csak zavar támadhat. Muktár basa vezérkarával előrenyomult és egytől-egyig valamennyien megsebesültek.

Törökország téli hadjárata.

Berlin, nov. 23.

Konstantinápolyból jelentik, hogy a porta Ozman Nizami pasát, a berlini nagykövetet nem azért rendelte haza, hogy békekövet legyen a meginduló tárgyalásokban, hanem hogy felvilágosításokat adjon az európai diplomácia felfogásáról. A legutóbbi nagy sikerek szárazon és vizen újból reményt keltettek Törökországban, a hangulat lényegesen megváltozott, a harci kedv növekedett és ha a szövetséges Balkán-államok megmaradnak teljesíthetetlen követeléseik mellett, akkor Törökország folytatni fogja a hadjáratot minden erejének végső megfeszítésével és téli háború lesz.

Békétárgyalás.

Szófia, nov. 23.

Egy a csataldzszai vonalon lévő faluban a porta megbízottai ez idő szerint a balkáni szövetségesek megbízottaival tárgyalnak. Bulgária, Szerbia, Görögország és Montenegró részéről teljes felhatalmazást kapott a béke megkötésére.

Bulgária enged.

London, nov. 23.

A minisztertanács külön ülést tart, hogy a török választ tárgyalja. Kevés a valószínűség, hogy az ellenségeskedéseket nyomban ismét megkezdik. Bizonyos jelek után ítélve, Bulgária békülékeny magatartást fog tanúsítani és meg fogja változtatni a fegyverszünet feltételeit.

Lukács nyilatkozata

a külpolitikáról és a ellenzékéről.

▲ Pester Lloyd egyik szerkesztője élt az alkalommal és beszélgetést folytatott Lukács László miniszterelnökkel a legutóbbi eseményekkel aktuálisá vált kül- és belpolitikai kérdésekről.

Lukács László miniszterelnök nyilatkozatának érdekesebb részeit a következőkben rekapituláljuk:

— A balkáni háború eseményeinek közvetlen hatásuk van a mi nemzetiségeinkre is. Lélektanilag kétségbevonhatlan befolyást gyakoroltak szláv nemzetiségű honfitársainkra. Föltételezhető és az ellenkezőjétől nincsen okunk tartani, hogy ezek az érzelmek az egységes magyar nemzeti állam eszméjének és a magyar állam politikai egységének határain belül mozognak.

Ez a bizakodásunk mindamellett arra készítetett bennünket, hogy a nemzetiségi együttérzések lélektani támogatásának és a külső befolyásoknak figyelembevételével nyitva tartsuk a szemünket és éberan örködjünk az esetleg fenyegető veszélyek fölött.

Hogy a külpolitika eseményei és a Bal-

kán bonyodalmak fejleményei a magyar ellenzékre milyen hatással lesznek, annak megítélésére nem én, hanem az ellenzék vezetői illetékesek. Legföljebb annak a sejtésnek és várakozásomnak adhatok kifejezést, hogy a délkeleti határainkon lefolyt események nem téveszthették el hatásukat a magyar ellenzék vezetési körében sem. Hiszen minden magyar elsősorban hazafi, és csak másodsorban pártember. A közös haza iránti kötelezettségünk minden esetben fölülte áll a párhüségnek. Nem is hihető tehát, hogy ebben a föltevésében esalatkoznék.

A villamos telep fényes eredménye.

Olcsóbb lett az áram előállítása

Bizonyos részről már évek óta állandóan kifogásolják Nagy-Várad város villamos művének vezetését s azt állítják, hogy nem hoz elég jövedelmet a befektetési tőkével szemben. Ezzel a panasszal egyidejűleg igen sokan, erőnek erejével a mellett vannak, hogy fogadja el Nagy-Várad városa a Dragán-patak vizerejének felhasználásával tervezett nagy központi villamostelep ajánlatát, amelyben nem akarnak kevesebbet, mint hogy Nagy-Várad várossa szüntesse be villamos üzemét s a Dragán-telepről szerezze be a város a Nagy-Váradon szükséges villamos áramot. Ez a szerződés teljes 50 évre szólna és a város 5 fillér egységárat fizetne a villamos áramért.

Akik elfogulatlanul itélik meg a városi villamostelep üzemét és alaposan ösmerik azt, jól tudják, hogy a jövedelmezőség tekintetében éppen nem lehet kifogás, ha nem hagyjuk figyelmen kívül a városnak megtérítés nélkül szolgáltatott áram árát, továbbá azon körülményt, hogy villamostelepünk még mindég az örvendős fejlődés stádiumában van s újabb befektetést igényel.

A fogyasztás állandó növekedése tette szükségessé annak a nagy gépnek a beszerzését, amely már egy hónap óta működésben van s a felügyelő bizottság, a Ganz-cég főmérnökének jelenlétében tegnap vette át.

Mikor a nagy gép megrendelését forszírozta dr. Károly Irén bizottsági tag, s szakszerű számításai alapján kimutatta annak szükségét és előnyeit, sokan elleneztek az újabb kiadást. Az eredmény azonban fényesen igazolta dr. Károly Irén azon szakvéleményét, hogy minél nagyobb gépegységet alkalmazunk, annál kedvezőbb lesz az üzemeltetés.

Mint értesülünk, az új nagy gép üzeme folytán október hónapban a villamosáram előállítási költsége az eddigi 5.25 fillérről 4.25 fillérré szállott le, ami olyan eredménynek mondható, amilyent még a szakértők sem reméltek.

Ez az eredmény elég világosan beszél s

Az új csipke-áruházban

Nagyvárad, Kossuth-u.

Turul cipőüzlet mellett.

feltűnést keltő alkalmi árak uri és női divatcikkekben, óriási választék keztyűk, férfi- és női gyermek eső- és napernyők, ridikülök, zürichi csipkék, aplikációk, stórok fehérneműk és kézimunkákban.

együttal halomra dönti mindazokat az érveket, amelyeket a Drágán-pataki központi telep ajánlata mellett felhoztak s igazat ad azoknak, akik elleneztek, hogy Nagy-Várad városa 5 filléres ár mellett, 50 évre lekösse magát.

Ezt az eredményt csak egy gép beállítása okozta. Hátha még újabb és újabb találmányok az üzemre előnyös dolgok merülnek fel és alkalmazásba jönnek, minő előnyös kilátásunk van a villamos erő előállításának olcsóbbá tételére, míg ha bele megy a város a Drágán-pataki villamostelep ajánlatába, egy félszázadig fizethette volna azt a magas összeget, amelynél már ma is kedvezőbb helyzetbe jutott a villamosmü.

Ötven év alatt a folyton és pedig rohamosan fejlődő technika bizonyos bámulatos eredményeket produkál ezen a téren is.

Tenkétől az ujvilágig.

Munkáshiány a vidékén. — Hat korona egy gyermek napibére. — Dobszóval keresnek munkásokat.

Pár nappal ezelőtt megírta a Tiszántul, hogy a tenkei járásban veszedelmes mérveket öltött a kivándorlás. Ez a híradásunk sok helyen kétségre talált, pedig újabb értesülésünk szerint eddig a kivándorlás csak a kezdet kezdetén volt. A tulajdonképpeni kivándorlás csak most kezdődik. Ez az állapot már nem is kivándorlás, hanem valóságos népvándorlás.

Tegnap a tenkei piacon ötven erős munkáskezü ember batyúval hátukon összeverődve, mint egy tábor vonták magukra a közönség figyelmét. Az ötven ember körül ott voltak a családtagok, akik mintegy 150—200-an lehettek és a sok rokon, jó barát. A buesu korántsem volt valami hatóságos, érzékeny dolog.

Az emberek mintha csak a másik falu határába mentek volna, oly közönyösen váltak el a családjaiktól és szülőföldjüktől.

A hatalmas karaván a tenkei állomásra vonult, ahol messze idegenbe váltott jegyekkel és tarisznyájukban a hajójegygyel pár perc múlva már a tenkei határban robbogtak.

Ötven ember hagyta el egy nap alatt Biharvármegye egy nagy községét, ahol a lélekszám a múlt év decemberében 4096 volt, de most a 3000-hez sokkal közelebb van, mint a négyezerhez.

Megdöbentő ez a nagymérvű kivándorlás. Igaz ugyan, hogy az ipar és kereskedelem terén fellépett visszaesés nem nyújt oly módot a munkásoknak, hogy igényeiknek megfelelő keresethez juthatnának, azonban az esetben is csak a fölösleges munkaerő kivándorlása volna indokolt. A jelen esetben a fölöslegesen kívül már igen sokan mentek ki olyanok, akiknek tisztességes keresetet tudnak biztosítani.

A nagy kivándorlás folytán fellépett ezen a környéken a munkáshiány. Az érdekelt uradalmak, melyek eddig a tenkei járásból látták el magukat munkásokkal, most munkás nélkül vannak.

A falvakban mindennap pereg a kis-

bíró dobja és tudatja a lakossággal, hogy most ez vagy az az uradalom keres munkásokat.

A dobszóval való munkáskeresés is hiábavaló. Munkás nincs, ellenben ötvenes turnusokban folyton mennek idegenbe az emberek.

Hogy milyen kereseti viszonyokat teremtetett a kivándorlás, elég megemlíteni, hogy a csegódi Tisza Kálmán uradalmában és Lovassy Ferenc uradalmában a 12—14 éves leányokkal kénytelenek dolgoztatni. Egy-egy ilyen gyermeknek a napi fizetése öt-hat korona. És ezért a pénzért is örülnek, ha munkásokat találhatnak. A gyermekek répaszedésnél és tisztogatásnál vannak alkalmazva.

A kivándorlási kedv egyre nő. A hatóság hiába kutat, nyomoz, bűnös kezek manipulációját nem tudja felfedezni. Tény az, hogy itt kivándorlási ügynökökről szó sincs. Az emberek kivándorlási kedvét az Amerikából érkező pénz fokozza. Ez ellen pedig tenni nem lehet. Ha a mostani állapot így fog tartani tovább is, az elnépteledés rövid idő alatt bekövetkezik.

HUMOR.

*

Csak modernül!

Két hűséges testvér beszélget.

Anna: Nos Ferkó, megkérte-e a gazdag fakeskedő lányát?

Ferkó: Meg.

Anna: Nos? Rendben vagy?

Ferkó: Nem egészen. Azt mondták, menjek el holnap vacsorára — a hitelezőim névsorával együtt.

*

Cromwell Olivér.

Az iskolában Cromwell Olivér jellemzése van feladva írásbeli dolgozatul. Egyik kis diák így oldja meg a feladatot:

Cromwell Olivérnek vas akarata és nagy vörös orra, de alatta mélyen hazafias érzése volt.

*

Barátnők közt.

Margit: Az a Rózi olyan szép, mint egy igazi festmény.

Ilonka: Még pedig kézzel festve

*

A jó orvos.

— Hiába, csak nincs jobb orvos mint ez a Náci. A pácienseitől legtöbbszörre honoráriumot sem kap.

— Csak nem?

— De igen; rendszeren az örökösök fizetik ki.

*

Hálás unoka.

— Nagymama, én Auróra német nem szeretem.

— Miért, te gyerek?

— Nagyon szigorú. Meglátod, nem is megyek el a temetésére, de a tieden szívesen ott leszek.

*

Babonás.

Kohn úrnál fényes vacsora van. Spitz úr megszólítja a szomszédját:

— Tudja, hogy vacsora után a Kohn kisasszony énekelni fog?

— Mindjárt gondoltam, hogy még ma valami baj ér. Az elébb feldöntöttem a sőtartót.

Mozgósítási izgalmak a városban és a vidéken.

Behívták a tengerészeket!

Hetek óta kering fölöttünk a levegőben, mint valami óriási testű, félelmetes madár, a mozgósítás rémhire. Állandó izgalomban tartja az emberek idegeit, akik sápadt arccal lesik a lapok táviratait.

Tegnap estefelé különösen magas fokra szökött az izgalom a városban. Ellenőrizhetetlen forrásból híre futott, hogy az Osztrák-Magyar Bank igazgatóságához távirat érkezett Bécsből, mely szerint a monarchia elrendelte az általános mozgósítást.

Futó tüzként rohant szét ez a hír és nagy fejtelenség, futkosás támadt nyomában.

Nemcsak hogy telefonon zaklatták állandóan az Osztrák-Magyar Bankot, a katonai ügyosztályt, a rendőrséget s a hadkiegészítő parancsnokságot, hanem az érdeklődők és érdekelték egész áradata ostromolta felvilágosításért az illető hivatalokat.

Mi sem természetesebb annál, hogy éppen maguk a tiszték s a magasrangú katonák a legnagyobb nyugalommal osonnáltak a kávéházakban s egyáltalán nem vettek tudomást a polgári társadalom hirtelen felrajzásáról.

Megkérdeztük az egyik törzstisztet, hogy mi igaz az általános mozgósításból?

Mosolygott.

— Hiszen letagadhatatlan, hogy van valami, de általános mozgósításról még szó sincs. Legalább mi katonák még semmiféle értesítést nem kaptunk.

Sablonos katonai válasz. Ők még nem tudnak semmit...

A közönség megerősítve látta a kőszai hírt abban a tényben, hogy az egyik lap híradása szerint a német birodalom öt hadtestét mozgósították (?) és a keleti határra küldték.

Nem jött sürgöny!

Erdeklődtünk az osztrák-magyar banknál, hogy valóban megérkezett-e az a bizonyos távirat. A Tiszántul munkatársa fölkereste Hiemesch Frigyeset, a bank főnökét, aki rendkívül meglepődött a kérdésre.

— Igaz, hogy bennünket értesítenek legelőször, de mi még eddig ilyen táviratot nem kaptunk. Különben, hogy délután sem érkezett, azt bizonyíthatja helyettesem is.

Bekérte Ruszka Kálmán főnökhelyetteset, aki szintén megerősítette, hogy ilyen tartalmu távirat a bankhoz egyáltalán nem érkezett.

A katonai ügyosztálynál.

Fölkerestük a katonai ügyosztályt, hogy teljes bizonyosságot szerezzünk a helyzetre vonatkozólag. Van-e hát mozgósítás, vagy nincs?

A késő délutáni órákban is sok katonakönyves ember van a folyosón. Az ügyosz-

Nagyvárad

Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete

fűszer-, csemege-bor és gyarmatárukban

Telefon 769. sz.

legolcsóbb bevásárlási forrás.

Telefon 769. sz.

Rákóczi-ut, 6. szám alatt az Orsolya-zárda épületében

tályban Báthory László fogalmazó ad felvilágosítást.

— Kár izgatni a kedélyeket, mert még eddig igazán nem történt semmi. És első volnának éppen a lapok, ahova mi értesítést küldenénk. Mi nem titkolnánk egy pillanattig sem.

Behívások.

Amint a hirtelen szárnyra kapott hír még engedte az időből, utána jártunk és tényként pozitív eseteket tudunk felsorolni, hogy ha nem is mozgósítás, de behívások történtek.

Balogh Károly színházi diszitő tegnap délben parancsot kapott az azonnali bevonulásra. Jelentette a direktornak, aki el is bocsátotta Baloghot. Balogh ma reggelre már bevonult a 37. ezredhez.

De főleg vidékről kapjuk tömegesen az értesítéseket. Tenkéről, Elesdről, Érmihályfalváról, Derecskéről jelentik nekünk, hogy onnan az összes tengerészeket behívták.

A behívás táviratilag történt s ez a távirat egyszersmint utlevélül is szolgál az illetőknek. Tenkéről pl. Simon Sándort és Széki Imrét rendelték Pólába. Érmihályfalváról 2 huszárt, három szekereszt és négy tengerészt hívtak be.

A tengerészek tömeges behívása összefügg a monarchia demonstrációjával, amellyel Szerbia tengeri aspirációi ellen akar tüntetni.

A mozgósítás tehát még egyáltalán nincs hivatalosan proklamálva, lehet, hogy nem is lesz s a készülődések mind a szelid hangzású demonstráció égisze alatt történnek.

A nyilvános könyvtár alapítói.

A könyvtár-bizottság kérelme.

Nagyvárad város törvényhatósága és tanácsa a legmelegebb szeretettel karolta föl a nyilvános könyvtár ügyét; mert megértette, hogy olyan intézményt adott a nagyközönség rendelkezésére, melyre egy fejlődő, modern város kulturájának éppen olyan szüksége van, mint az utcák és terek közvilágítására.

Valóban a könyvtár fogalma hétről-hétre azt bizonyítja, hogy a közkönyvtár egyik elsőrangú tényezője városunk haladottabb kulturájának.

A város közönségének áldozatkészségéből s a tanács megértéséből e héten még két új helyiséggel bővül közkönyvtárunk. Lesz most már a felnöttek számára külön olvasó terem hirlap és folyóirat osztállyal bővítve.

A kormány méltányolva a város közönségének áldozatkészségét nagyobb mérvű államsegélyt és fokozottabb évi hozzájárulást helyeztél kiállításba.

Állam és törvényhatóság tehát megtették köteleességüket az új intézmény irányában, azonban hiányzik még a harmadik tényező a nagy társadalom fokozottabb érdeklődése és hozzájárulása. Nem a Carnegie Andrásokról beszélünk, akik tíz év alatt két és félszáz millió koronát adományoztak könyvtárakra, épületek emelésére, könyvtárak berendezési költségeire stb., csak a magunk szerény viszonyai között akarunk maradni, amikor ismét fölkerjük városunk és vármegyénk könyvbarátait és a kulturát önmagáért szerető polgárait és polgárnoit, legyenek segítségünkre ennek a becézett új intézménynek a támogatásában és megerősítésében és lépjenek be a könyvtár alapító tagjai sorába.

Az alapító tagsági díj 200 kor., azonban kevesebb adományt is szíves készséggel fo-

gadunk s már azoknak a nevéit is, — akik 100 koronával járulnak a könyvtár gyarapításához — mint a könyvtár jótévedőit külön és alkalmas formában örökítjük meg a nyilvános könyvtár helyiségeiben. Értékesebb könyvadományokat is hálás köszönettel fogadunk.

Abban a reményben, hogy Nagy-Várad városának és Biharvármegyének intelligens társadalma megérti a mi nemes intenciónk nagy horderejét, megismételjük kérésünket s könyvtárunkat érdemes jóindulatukba ajánlottan maradunk.

Nagy-Váradon, 1912. nov. 22.

A könyvtár-bizottság nevében:

Dr. Thury László, Rimler Károly,
biz. alelnök. polgárm. biz. elnök.

Dr. Adorján Ármán,
biz. előadó.

A pénzübeli adományok: Felicizdes Lajos polg. isk. igazgató, biz. pénztáros, a könyvadományok pedig Bodnár János könyvtárőr, a nyilvános könyvtárba küldendők. (Rákóczi-ut).

DRÁMA

a hegyek között.

Halál az esküvő napján.

Megrendítő dráma játszódott le a belényesi járás egy kis községében Fenesen. Egy boldogtalan ember abban az órában vált meg az élettől, amikor arájával az esküvőjét akarta tartani. A borzalmas esetről tudósítónk a következőket telefonálja:

Alajos János kiskunfélegyházai legény már évek óta dolgozik a fenesi ipartelepen Szorgalmas, becsületes munkásnak ismerte mindenki és szerették is az egész telepen. A derék fiatalember beleszeretett egy fenesi lányba, akinek megígérte, hogy feleségül is veszi, ha kitölti a katonai időt.

Három hosszú évig szolgált Alajos a katonaságnál. Ezalatt a falu legényei valósággal ostromolták a leányt, hogy felejtse a hosszú időre eltávozott legényt és válasszon közülök férjet. A leány azonban hűségesen kitartott Alajos mellett és számítgatta a napokat, melyek elteltével boldogok lehetnek.

Október elsején megérkezett Alajos Nyomban megtartották a közfogót és hozzá kezdtek az új családi fészkek berendezéséhez, hogy minél előbb megtarthassák az esküvőt.

Az esküvő napját szombatra, november 23-ára tűzték ki. Alajos már csütörtökön szabadságot kapott a ipartelepen, hogy a még szükséges előkészületeket megtegye. Csütörtök este a fenesi ipartelepekről nem akart gyalog a faluba menni, ezért felült az egyik fával telt iparvasuti kocsiira.

Fokozott sebességgel rohant lefele a lejtőn a kocsin. Egy forduló előtt észrevette Alajos, hogy a kocsin fékje rossz. Elkerülhetetlen volt a kisiklás, mely ő reá nézve a halált jelentette.

Hogy ezt elkerülje, a kocsirol leugrott. Szerencsétlenségére az ugrás helyén egy hatalmas farakás vált és ezt már nem tudta kikerülni. Teljes erővel vágódott Alajos a fának.

A kocsin tovább futott s pár lépésre messze kirepült a pályáról, Alajos össze-tört fejével eszméletlenül feküdt a farakás mellett.

A munkások így találtak rá akkor, amikor gyalog hazafelé igyekeztek. A szerencsétlen embert beszállították a belényesi kórházba, ahol azonnal ápolás alá vették. A történetéről értesítették Alajos menyasszonyát, aki kétségbeesve sietett a kórházba.

Két napig ápolták a szerencsétlen embert a kórházban, de megmenteni nem lehetett. — Szombat délelőtt 10 órakor meghalt.

Szivettépő jelenetek játszódtak le a kórház halottas szobájában. A vőlegényétől megfosztott leány kétségbeesve rogyott a hullára. Csókolta, rázta, hogy ébredjen.

— Gyere az esküvőre, 10 óra.

Már vár reánk a pap. János gyere hát!

A szerencsétlen teremtést úgy kellett elvonszolni vőlegénye kihült tetemei mellől. A belényesi katolikus templomban pedig a pap esküvői áldást adó szava helyett megkondult a lélek harang.

Színházi tere-fere.

(Szórakozott imádó.) A csokrok,

virágok tekintetében eddig Görög Olga tartja a rekordot. Eddig csekély harminc csokrot és hat virágkosarat kapott. A csokrok mind pompásak, dusak és drága virágokból valók.

De történt a múlt héten, hogy a többi közt érkezett egy szerény csokor is. A művész nő fáradtan ért haza és szobaleánya egymásután rakosgatta a csokrokat a szalón consol tükre köré.

Egyszerre a szerény csokorból kihullt egy lila levélke.

— Művész nő, egy levél.

— Olvassa fel.

A szobacica kihámoz egy hosszukás névjegy forma levélkét s olvassa:

— Drága Művész nő! Engedje meg, hogy a nép egyszerű fia is lábai elé tegye hódolatát. Tudja meg, hogy a karzat sötét távolságából imádom önt. Ismeretlen tisztelője és imádója

Egy Szerelő.

A szobalány erre önkénytelenül megfordítja a levélkét s a túl oldalon duzzadó kövér betűkkel egy nyomtatott név olvasható:

Szorongó Bernát

vizvezeték szerelő.

(Kabos dühös.) Már tudjuk, hogy Kabos

nagyon fél a háborútól Ujságíró barátaira órákig képes várni, csak hogy megtudja az éjjeli telefonnal érkezett balkáni híreket.

Az azonban mindeddig rejtélyes volt, hogy miért szerezte meg ő a soffőri diplomát.

Mikor aztán a héten nagyon éles volt a helyzet, sugárzó arccal ujságolta:

— Most már jöhet a háboru... Én biztosítottam magam!

— Melyik társaságnál? Kérde feltékenyen egyik ügynök.

— Nem a maguk szegény társaságánál, ne ijedjen meg. Van soffőrdiplomám... Beülök egy vastag páncélautóba, akkor aztán jöhetnek a golyók! Bizony előrelátónak kell lenni.

Mióta azonban békés hangok szállnak a harcér felől, azóta Kabos örjög.

— Hallatlan kicsoda gyávaság ez a meghátrálás a monarchiatól! Ugy szeretnék egy kis háborút és nem csinálnak. Mit csinálók én most a soffőri diplomámmal?

..HIREK..

Aranymise Debrecenben.

Ha az ember lelkét felakarja frissíteni, menjen el egy öreg, érdemekben megőszült ember aranymiséjére midőn az Ur jámbor és hű szolgája 73 évvel vállán, őszült hajjal s kissé testileg megtörve, de lelkileg annál ruganyosabban, annál ifjabb hévvel s lelkesedéssel mutatja be Urának, Istenének ötven év múltán szent miséjét. Ilyen lélekmelegülésben, felfrissülésben volt részük azoknak, kik tegnap a *debreceni Theresiánus* kápolnájában dr. Stanczel Ferenc aranymiséjén résztvettek. Megható látvány volt, midőn az aggastyán szinte testileg is megifjodva az Ur oltára elé lépve elrebegett egy tudós, ősz patriarcha mély hitével „Introibo ad altare Dei”. Egyenkint s összesen mily lelki megújódással térdepelhetek a tisztelők seregével, hogy az ősz pap megáldja őket.

S midőn a főpásztor táviratát elolvasá, a könyvekig meghatva nyult a szentszék üdvözlő irata után, hogy a szentszék szíves gratulációját is elraktározza nagy és nemes szívében. Utánna láttuk mily jól esett az ünnepelt aranymisének paptársa üdvözlője, mit egykori tanítványa Gróh prépost-kanonok tolmácsolta, továbbá az Urnök kongregációja, Svetits-intézet és leányok kongregációja, a Kath. Népszövetség Unger Gusztáv kuriai bíró, Végh János egyházközpontok stb.

Táviratilag üdvözlőlték még Fetser és Lányi püspökök, dr. Karsch, dr. Karácsonyi, Grócz kanonokok, Mayer tb. kanonok, Imrik, Lipsey, Krajnich, Bakator és Szilágyi és a szeminárium összes tagjai.

A szép templomi ünnepet a fehér asztal nem kevesebb bensőséges ünnepe váltotta fel. Az ünnepi ebéden résztvettek: Gróh pr. kanonok, dr. Vucskics Gyula tb. kanonok, Unger kuriai bíró, Végh főgondnok, Gyepes J., Gálly S., Molnár Kálmán, Domanek, Fetser Ambrus, Cerecz és Pázsai János.

Az ebéden, mely kedélyes hangulatban folyt le, számos felköszöntő hangzott el s kedves volt, hogy Stanczel, aki sohasem volt barátja az ünnepeltetésnek és hiúságnak, megköszönte vendégeinek, hogy részt vesznek az ő örömeiben.

* **Cenzura a katonai tudósításokra.** A Belügyi Közlöny mai száma közli Lukács miniszterelnöknek szigorú intézkedését, mely a katonai dolgoknak hírlapi közlésére vonatkozik. A miniszterelnök rendelete ugyanazzal a szöveggel jelent meg, mint az annexió idejében. A rendelet megjelenése után semmiféle közleményt, mely a csapatok elszállításáról, erődítményekről, élelmiszerekről vagy fegyverekről szólanak, leadni nem szabad. A rendelet átlépői 5 évig terjedő államfogházzal és 4000 forint pénzbüntetéssel büntethetők. A katonai dolgokról ezután csakis a kormány által kiadott tudósításokat szabad közölni.

(Angol dal.) Tengerész Katóban énekelnek egy betétet, egy kitűnő angol kuplét. A kuplé már megvan, magyar szöveggel is, de Lónyai Piroska mindenáron ragaszkodott ahhoz, hogy angolul énekeljék.

Partnere ebben többek közt Kabos is, aki nem tud angolul s próbák alatt a balfenekén bős haraggal magolja a nehéz angol szöveget.

Tompa Béla bosszantja:

— Te Gyula! . . . Ugye milyen remek az a szöveg.

A többi is heccelődik vele. Kabos kitaró türellemmel hadar még egy fél óráig, aztán kimerülve lerogyik az egyik kellekre és tintaceruzával a következőket írja a lap aljára nagy betűkkel:

— Kérlek erősen sugj majd minden szót!

(Vakszerencse.) Próba közben meséli Kovács Hanna.

— Képzeljétek, hogy jártam tegnap este a kózon. A nagy nyüzsgésben beleakadt a boám karma egy ur szőrme télikabátjába.

Mikor észrevettem, már jó messze volt. Utána sietek.

— Bocsánat uram, mondom, elvitte véletlenségből a boámat.

Persze ő is nevetve bocsánatot kért s kölesönös kimagyarázások után a legjobb barátságban váltunk el.

— Azt látom, szól gunyosan Binder.

— Mit látsz?

— Hát azt látom, hogy ma már új boád van, amelynek nincs is karma.

(Intimitások Tengerész Katóról.) A mai premier sok meglepetést fog hozni. Bédánul Ocskay eleven lesz, fúrge és szellemes, ami ritkán szokott lenni.

Binder ragyogó bonvivánt játszik s ezuttal állítólag meg lesznek vele elégedve a hölgyek is.

Leőveyre zajos este vár, ami különben nála már nem megy, meglepetés számba.

Sebestyén Irma a ruháival fog tüntetni a szabad mozgás mellett, míg Kovács Hanna egy hajóskapitány feleségének szerepében remél komoly eredményt elérni.

Mit mondjunk Tompáról? . . . Olyan kitűnő a síheder matröz szerepében, hogy a felesége direkt feljárt a próbákra az urát megnézni.

— Ez pedig nagy szó.

De a darab hatalmas trükkjei Kabos kezében vannak. Csak egyet árulunk el s a többit tessék hozzággondolni: Kabos autón fog bejönni a színpadra.

Az Alkotmányt

megveheti naponta, vagy előfizetheti, ugyazintén az

„Élet”, „Nagyasszonyunk”, „Zászlónk” és „Kis Pajtás”-t

Hegedüs Hirlapirodában

Rakóczi-ut 5. — Telefon 1301.

Joghallgatók! Ügyvédi vizsgára készülők! Ügyvédi vizsgára, alapvizsgára, szigorlatokra saját érdeklükben **Dr Kállay** jogi szemináriuma csakis után készülnek Budapest, IX. Lónyai-utca 18 b. (Calvin-tér mellett). Telefon 125—38. Telefon 125—38.

* **Csoportvezetői értekezlet.** A Katholikus Népszövetség nagyváradi szervezetének csoportvezetői ma, vasárnap délután 4 órakor a Katholikus Kör könyvtári helyiségében értekezletet tartanak. Az előterjesztendő tárgyak fontosságára és bizalmas jellegére való tekintettel kéri az igazgatóság az összes csoportvezetők pontos megjelenését.

* **A Hangya újabb rendelete.** A Hangya még mindig komolyan dolgozik a háborúra való tekintettel. A legnagyobb óvintézkedéseket fogantositja, nehogy a folyton közelgő válság tönkretegye, vagy olyan csapást mérjen rá, melynek súlya alatt eddigi működése megbénuljon. A Tiszántul annak idején ismertette azt a körlevelet, melyet a központ intézett a vidéki fiókokhoz. Ebben a körlevélben a legmesszebb menő óvintézkedéseket rendelte el a központi igazgatóság és egyidejűleg meghagyta, hogy a kintlevőségeket azonnal hajtsák be. A rendeletnek minden vonalon kezdenek eleget tenni. A szövetkezeti tagok serényen fizetik tartozásaikat. Tegnap a központtól újabb rendelet érkezett a fiókok vezetőségeihez. Az újabb rendeletben arra hívja fel a központ a vidéki fiókokat, hogy a befolyt pénzt azonnal küldjék fel és hogy a takarékpénztárnál fennálló tartozásaikat ne törlesszék, hanem csak a kamatokat fizessék. A fiókok ezt a rendeletet is teljesítik. A takarékpénztárak viszont nem nagyon bánják, ha a törlesztést nem eszközlik, mert a szövetkezetek a legjobb adósok, melyeknél mindég biztosítva van a pénzük. A legújabb rendelet tegnap érkezett meg a szövetkezetekhez és azzal van indokolva, hogy a háboru által előidézett kritikus helyzet a monarchiában nem hogy csökkent volna, de nagyobbodott.

* **Iskolaszéki ülés.** Nagy-Várad városi községi iskolaszéke a városház bizottsági termében f. hó 26-án, kedden délután 4 órakor gyűlést tart. A tárgysorozat a következő: 1. A községi elemi és polgári iskolák 1913. évi költségvetésének megállapítása. 2. Herczegh Mária polgári leányiskolai segéd-tanítónő kérvénye állásának rendes állássá való átszervezése iránt. 3. Deutsch Dávid és társai községi elemi iskolai tanítók kérvénye 1700 koronás alapfizetésre való előléptetésük iránt.

* **A Gyermekebarát Egyesület** kétszázötven pár csizmát osztott ki tegnap délután a községi iskolák szegény tanulóinak között, felekezeti különbség nélkül. A kiosztásnál Dr. Dóri Ferenc elnök buzgólkodott a tanítók segédkezésével.

* **Uj magyar találmány.** Sziberleitner József gépészmérnök az automobil technika téren hasznos ujtással lepte meg a szakköröket. A találmányt a magyar kir. szabadalmi hivatal folyó év november hó 12-én szabadalmazta 12559 iktató szám alatt „Ujtás járművek, automobilok gummi abroncsainak felszerelésére szolgáló szerkezeteken” címen. A találmány lényege a pneumatik gyors és kényelmes kicserélhetése, mi nem kis örömet fog okozni az autó tulajdonosoknak különösen tura utakon, annál is inkább, mert a meglévő szerkezeteknél lényegesen jobb és olcsóbb.

* **Uj postai főtanácsosok.** A király Buhl Emil, posta- és távirdataácsost a VI. fizetési osztályba posta- és távirdataácsossá nevezte ki. Ujfalussy Géza posta- és távirdataácsosnak pedig a posta- és távirdataácsosi címet és jellegét díjmentesen adományozta.

*** Egy elhanyagolt utca.** Kálvária utca, városunk egyik legszebb utcája. Csinos is, széles is, de csak a vasutátjáró hidjaig. Egyébként nemcsak arról nevezetes már, hogy a Kálváriához itt lehet eljutni, hanem arról is, hogy itt van a sokat emlegetett vasuti hid, amelynek elhibázott építésével ez egész utca szépségét tönkre tették. Még esős időben is ellehet sár nélkül jutni a nevezetessé lett vasuti hidig. Itt éri a járó olyan meglepetés, amilyenre nem gondolt, de nem is hitte volna, ha valaki mondott volna ilyenről neki. A hid alatt 25 centiméter széles a járda. A keskenység mellé kanyarodik is az út úgy, hogy a szembejövők nem láthatják egymást. Hasonló állapotban van a város közepén levő, Ritoók Zsigmond utca kocsijárója is. Fél méter mély gödrök vannak az utcán, amelyekben felgyülemlik a víz és szemét. Megtörtént, hogy ilyen gödrökben elakadt a teherrel megrakott kocsis ilyenkor szemtanuja lesz önkénytelenül is a járó-kelő a lelketlen állatkínzásnak és a hátborzongató Istenkáromlásnak. különösen hétfőn és vasárnap forgalmas ez az utca, amióta el van zárva a Sztaroveszky-ut. Nem egyszer marhahajtó utul használják a kupeczek a járdát s a gyalogjáró kerül a bokáig érő sárba a kocsira. Pedig a gyalogjárót nem jelölte ki tudtunkkal a rendőrség marhahajtó utnak. Vagy igen?

*** A tejközpont ügye.** A városi főmérnök által a tanáchoz benyújtott városi tejközpont vonatkozó beadványát, melyet a helyi lapok már ismertettek és a melyben az ideiglenes városi tejközpont berendezését illetőleg nem tartja elegendőnek, kiadott a főkapitánynak, mint ezen ügy előadójának, hogy erről véleményét e tárgyban a folyó hó 25-én tartandó rendkívüli tanácsülésbe adja be.

*** Zichy emlékünnepe a Kath. Legényegyletben.** Ma délután 5 órakor gróf Zichy Nándor emlékére ünnepélyt tart a Kath. Legényegylet a következő műsossal:

1. Nyitány. Előadja az egyleti dalárda.
2. A Merengőhöz Vörösmarty Mihálytól. Szavalja: Csizmadia Erzsike.
3. Emlékbeszéd. Tartja: Gálffy Sándor egyleti igazgató.
4. Gróf Zichy Nándor emlékei. Szavalja: Kalla Kálmán.
5. Egyleti induló. Előadja az egyleti dalárda.

*** Érmihályfalván lovasítják a csendőrséget.** Az érmihályfalvai közbiztonsági állapotok arra kényszerítették a hatóságokat, hogy a csendőrséget megerősítsék és lovasítsák. A belügyminiszter a lovasítást most rendelte el. 1913 április 1-től határidővel április 1-től kezdve Érmihályfalván már felemelt létszám mellett lovasítva teljesítenek szolgálatot a csendőrök.

*** Szétrobbant browning.** Plastyin Tivadar belényesujlaki 19 éves legény valami uton-módon hozzájutott egy browninghoz. Tegnap délután az istállóba ment és ott a fegyverrel babrált, megpróbálta megtölteni és elsűtni. A komplikált szerkezetet azonban nem ismerte a legény és az elzáró szerkezetet nem használta. A pisztoly elszűt, de mert rosszul volt megtöltve a töltény az egész szerkezetet szétrobbantotta. A legény kezefejét teljesen letépte. Borzalmasan megcsonkított kézzel a belényesi kórházba szállították a gondatlan embert.

*** Szőlészeti és Borászati tanácsadó.** Szőlősgazdáinknak és borkereskedőinknek nélkülözhetetlen tanácsadója a „Borászati zsebnaptár“, melynek 14. évfolyama a napokban hagyta el a sajtót javított és bővített kiadásban. Ez a nagy elterjedtségnek örvendő könyvecske valóságos könyvtár helyettesít, mert nemcsak hogy ismerteti az összes törvényeket, rendeleteket, állami és társadalmi intézményeket, állami kedvezményeket, melyek a szőlőműveléssel kapcsolatosak, hanem azonkívül ismerteti a főbb statisztikai adatokat, a magyar és külföldi irodalmat és behatóan leírja az összes teendőket a szőlőben és pincében. Végül ismerteti a pezsgőgyártást, pálinkafőzést, ecetkészítést stb. A mellett alkalmat nyújt, hogy a jegyzéknaplóban a szőlő- és pincében felmerült eseményeket, napszámokat, trágyázást, szőlő- és vesszőkésletet, borfejtést, palackozást, készpénz bevételt és kiadást minden borgazda feljegyezze az évben felmerült eseményeket. A „Borászati Zsebnaptár“ díszes vászonkötésben, irónnal és táskával ellátva a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalában (Budapest, IX., Üllői-ut 25. II. 11.) és minden könyvkereskedésben kapható. Ára díjmentes küldéssel 3-20 K.

*** Körözés.** A nagyváradai rendőrség a következő körözést adta ki: Gottfrid Bernát kész férfiruha kereskedő és Abrahám István magyarszabó nagyváradai lakosoknak f. hó 16-án ismeretlen tettesek ellen lopás bűntette miatt feljelentésük folytán a nyomozás folyamán megállapítást nyert, hogy ezen lopásokat Lakatos (Buci) József pócásai születésű 23-24 év körüli téglá és vályogvető cigány lessi lakos, ki középtermetű szőke haju sápadt arcu kicsi sárga bajuszu, rövid kopott fekete kabátot, kifordított fehér nadrágot, csizmát, fekete bárányszőr sapkát. Lakatos Imre Károly lesi szül. 24. é. gör. kel. vallásu középtermetű, barna arcu kis fekete bajuszu, kopott fekete öltönyt, csizmát, fekete puha kalapot, Lakatos (Kordován) József pócásai születésű 18-20 éves gör. kel. vallásu, kerek telt barna arcu, bajusztalan, rövid ócska fekete kabátot, kifordított fehér nadrágot, bakancsot, nadrágján kívül harisnyát visel, követték el, s azután Lessről ismeretlen helyre szöktek. Ennélfogva megkeresem t. Cimet, hogy a nyomozást sürgősen, ez irányban bevezetni, siker esetén Lakatos Jánost és társait letartóztatni, bűnjelkeket biztosítani, erről táviratilag értesíteni sziveskedjék. — Nagy-Várad, 1912. november 21. Egely rkapitány.

*** Herrensteini Petris József tánicskola megnyitása.** Tisztelettel értesitem a Nagyvárad s vidéke nagyródemű elite pártoló közönségét, hogy a szokásos teli táncanfolyamomat ez idén is december 1-én a „Sas-passage“ termében megnyitom. Kiváló tisztelettel H. Petris József, a m. kir. honvédhadapródiskola tánc- és illemtanára.

*** Keresztények biztonsága Törökországban.** Bécsből táviratozzák a Budapesti Tudósítónak: Konstantinápolyból jelentik a Politische Korrespondenz-nek, hogy a porta a legnagyobb gondoskodást fejt ki abban az irányban, hogy elejét vegye a keresztény-ellenes zavargásoknak, amelyek különösen Kis-Azsiában a hadi események hatása alatt a muzulmánok között uralkodó izgalom miatt könnyen bekövetkezhetnének. A vidéki hatóságok szigorú utasításokat kaptak a legéberebb örködésre. Hathatósan támogatja ezen törekvéseket a sejk-ül-izlam, az anatóliai és arabiai lakosokhoz intézett körirat, amely sürgősen nyugodt magatartást és a keresztény lakosság iránt békés fellépést ajánl neki, hogy elkerültesse azokat a kereszténymészárlások, amelyekre némely agitátorok talán izgatnak. Ami a konstantinápolyi idegen kolóniák részére életbe léptetett óvórendszabályokat illeti, megállapítható, hogy a Boszporuson levő idegen hadihajóknak ama négyezer matrónon kívül, akiket úgyukkal és gép-

fegyverekkel Perában partra szállítottak, még jelentékeny újabb kontingensek is rendelkezésre állanak. Továbbá a Beszika-öbölben más idegen hadihajók is vannak, amelyek legénysége szükség esetén szintén rendelkezésre áll. Azonkívül Pera védelme tekintetében jelentékeny kontingens megbízható esendőre számíthat. Sztambulban a várható zavargásokra való tekintettel az idegenek üzleinek jórésze zárva van.

*** Jóízlésű ember** kávé, teát, rumot, cukorkát és tea süteményt, csakis a **FIUMEI kávébehozatalnál** vásárol Rákóczi-ut. Bazár-épület. **Telefon az egész megyére 637. sz.**

*** Jelentkezzék, aki siketnéma.** A nagyváradai rendőrkapitányság ez uton intéz felhívást azokhoz a szegénysorsu szülőkhez, akiknek siketnéma gyermekök van, hogy jelentkezzenek Kemény Ignác kapitány hivatalában, ha gyermeküket a váci siketnémák intézetének foglalkoztató ipari tanműhelyében az ingyenes helyen kívánják elhelyezni.

Vadász urak figyelmébe. A közelgő vadászati évadra való tekintettel felhívom a nagyródemű vadászközönséget, hogy fegyver és vadászati cikkek beszerzését nálam eszközölje Oriási választékot talál itt a legelőkelőbb gyártmányú fegyverekből, a legjobb töltények úgy külföldi mint belföldi lőporral készültek a legpontosabban készítve s ajánlom fegyverjavító műhelyemet, hol szakszerűen, gyorsan és pontosan eszközölök minden nemű fegyverjavítást. Ne adják fegyvereiket kontárok kezébe mert azok tönkreteszik és később többbe fog kerülni annak hejreállítására. M. kir. lőporárada Telefon 269. Tanoncok felvétetnek. **Ladányi József** puskaműves, fegyverkereskedő, Nagyvárad, Pécs.

x Szent László nyomdában 14-15 éves írni-olvasni tudó leány kijárónak felvétetik.

x Kossuth-utca 6. sz. ház emeletén a Körözs felőli oldalon modern három szobás lakás mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x Női chevreaux v. box cipő 7 kor., férfi box cipő 8 kor., chevreaux 9 kor., fiu box cipő 7 kor. 35-39 számig finom női fél cipő 5 kor., nyú szőr kalap 5 kor. állandó partí vételek Feketénél Elite-kávéház mellett. Calosnik nagyon olcsó árban.

x Cirokseprű eladás. A Bihar-megyei Gazdasági Egyesületnél a házi-ipar tanfolyamokon készített cirokseprűk eladatnak, miről a vásárolni szándékozók azzal értesítjük, hogy egy darab fanyéllal ellátott három varrások cirokseprű ára 38 fillér, 5 darab ára 1 korona 80 fillér. Ezen árak az Egyesület székházában (Bunyitayliget) átvéve értendők.

Uri fehérenemű, „Fownes“ keztyű, „Habig“ kalap, eredeti angol cipő, egyedüli raktár

Róth M. utódánál.

Zongorák, pianók és harmóniumok
legsolidabban
vásárolhatók és
bérelhetők

RUGÁN

Zongora termében Szent János-utca 6. szám.

Állást keres

komoly, szorgalmas, megbízható
fiatal munkaerő

mint raktárnok,
gyárfelügyelő, in-
cassáns vagy ha-
sonló minőségben.

Szives megkereséseket „Helyi viszonyokat alaposan ismerem” jellegre e lap kiadóhivatalába kérem.

x **Karaguly E.** úri szabó-üzletét november hó 1-től Rimanóczy-utca, Guttmanházba áthelyezte.

x **EGY HÁZ** Szaniszló-utcán pénz nélkül megvehető. Cím megtudható a kiadóhivatalban.

A „Biharmegyei Gazdák Aru- és Hitelintézete Rt.” sertéshizlaldájában (Óssi-tér) hizott sertések a napi áron egyenként is kaphatók.

x **Ungváry Gergely** könyv- és papirkereskedése Nagyvárad, **Rákóczi-ut** (Orsolyazárda). Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, **szépirodalmi és ifjúági** könyvekben, valamint **legújabb művészeti lapokban.**

KOSSUTH-U. 2. sz. ház emeletén két szoba s mellékhelyiségekből álló lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál,

x **TUZIFA** hasábos és -apritva, ugyszintén elsőrendű porosz kősenet házhoz szállít **Weiszberger és Társa.** Telefon 688. Telep: Váradvence, vasutná.

x **A Rose nyelviskola felvételi irodája.** A Rose-nyelviskola folyó évi november hó elseje óta felvételi irodát tart fenn Rákóczi-út 3. sz. alatt, a hol az érdeklődő közönségnek az iskolára vonatkozó mindennemű felvilágosítással készséggel szolgálnak. A nyelviskola tanfolyamára bármely órán be lehet iratkozni.

x **Egy 5 szobás lakás Rákóczi-út 32., Gerő-házban, 1913. május 1-re kiadó.**

Valódi **Amerikai** és **Chas-sala** cipők, legjobb **Bor-alino** és **Pichler** kalapok

REICHARD áruháza

cégnél szerezhetők be.

Magas-hőfoku salakmentes
PETROLEUM COAKSOT
waggon vétel mellett szállit:

WEISZ LAJOS

Kereskedelmi és műszaki irodája
Beöthy Ödön-u. 2. Telefon 323.

Községi szülésznői állást keresek. **Kitünő jeles bizonyítvánnyal** és gyakorlati képességgel rendelkezem vagy esetleg oly községet is keresek, hol kevés szülésznővel rendelkeznek, szives megkeresését kérem a Tekintetes Előljáráságnak e kiadóhivatalban.

x **Aszódi** olesó karácsonyi vásárja **Kossuth utca Sas-palota.** A helyi és vidéki mélyen tisztelt vevőközönség b. tudomására hozom, hogy friss déli áruim megérkeztek. Vidékieknek szállit postán Magyarország bármely állomására a közkedvelt **Aszódi-cég.** Elsőrendű datolya, malaga és füge, óriás tiroli maroni, olasz mogoró és cocusdió, mézédés narancs és érett citrom, remek cukrozott déli gyümölcsök, bámulatos szép és kitünő ízű theasütemények, legnemesebb fajú kínai theák, valódi angol és francia rumok igazán meglepő olcsó árért. Dús választék **karácsonyi és újévi** cukorkákban, nagyban és kicsinyben. Állandóan friss pörkölt zamatos kávé 8-féle vegyületekből, melyből próbarendelést méltóztatassanak tenni. Kiváló tisztelettel: **Aszódi Mihály** trieszti kávé és thea közvetlen behozatala, cukorka és déligyümölcs nagykereskedő. Telefonszám egész megyére 635. Fiók telefon 1016. Fióküzlet **Cukorka Király** Ker. utca. — **Csokolede Király** Rákóczi ut. Telefon 610. — Gerbeaud cukorkák és sütemények friss minőségben.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Vasárnap d. u.: Asszonyfaló, este: Tengerész Kató, (új operett.)
Hétfő: Tengerész Kató.
Kedd: Tengerész Kató.
Szerda: Tengerész Kató.
Csütörtök: Limonádé ezredes.
Péntek: Rablólovag.
Szombat: Kis gróf.
Vasárnap délután: Boszorkányvár, este: Ostrom.

Vasárnap délután Az asszonyfaló. Egy-két heti pihenés után előveszik az idei szezon egyik legnagyobb slágerdarabját, Az asszonyfalót. A darabot természetesen Sik Rezső és Görög Olga, illetve Horváth Mici dominálják, kik egytől-egyig kiváló alakítást nyújtanak.

MULATSÁG

Házi-estély a Legényegyletben. A Katholikus Legényegylet ma, vasárnap este barátságos zártkörű háziestélyt rendez. A kedélyes estély iránt már is igen nagy az érdeklődés és az előjelek azt mutatják, hogy az est sikere méltó lesz a Legényegylet eddigi mulatságainak fényes sikeréhez. A háziestély 8 órakor kezdődik a Katholikus Legényegylet Teleky-utcai helyiségében.

Ne hagyja magát félrevezetni!

Csillárgyár

Nagyváradon csak egy van. Gyártelep: **Szent János u 20.** Iroda s raktár: **Bémer tér 3.** A n. é. közönség szives tudomására adom, hogy villamos felszerelési vállalatomhoz a **gyártást** is felvettem. **10 éve fennálló** vállalatom a legnagyobb garancia, hogy a legolcsóbb beszerzési forrás cégem. Tömeges partfogást kérve kiváló tisztelettel **STERN.**

IRODALOM

A „Vasárnapi Ujság” november 24-iki száma a mai napok nagy történeti eseményének, a balkáni háborúnak szenteli a legtöbb teret: egész sereg érdekes és jellemző eredeti fénykép s Kéri Pál és Adorján Andor cikkei szólnak a háborúról. Másik szenzációja e számnak Vadász Kiklós pompás rajza, mely Gombaszögi Fridát ábrázolja A Farkas főszerepében. A többi képek a szamosujvári várat, a vencesellői várat, a meggyilkolt Canalejas audienciáját, stb. ábrázolják. Szépirodalmi olvasmányok: Szini Gyula novellája, Koronghi Lippich Elek és Ady Endre verse, Szende-Dárdai Olga és Barrie regénye.

Egyéb közlemények: cikk és kép a Nobel-díjas Hauptmann Gerhardttról, egy érdekes fizikai felfedezés s a rendes heti rovatunk: Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság, a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

Élet e. képes heti folyóirat november 25-iki számában Kék Lajos cikket ír Móricz Zsigmond írói működéséről, Pethő Sándor Zrinyi és Montecuccoli koráról, Sztrakoniczky Károly a Nyoleak kiállításáról. Lampérth Géza megkezdi „Az élet völgyében” e. mesedramáját; Toma István elbeszélésén kívül novellát találunk még Kanizsay Ferenctől. Szemkő Aladár és Szalay Mátyás versei, valamint a rendes rovatok és képek egészítik ki az **Élet** frissebb számát.

SPORT

Egyleti tornaórák. A nagyváradai sport-egylet tornaszakosztálya gyakorló óráit a főgimnázium tornaesernőjében folyó hó 25-én délután 6 órakor megkezdi. A gyakorló órákat hétfő, szerda és pénteki napokon 6 órától 7 óráig tartják meg. Felkérem az egyesület tornaszakosztályának tagjait, hogy a gyakorló órákon rendszeresen részt venni sziveskedjenek. Nagy-Várad, 1912. november 23. **Dajka** Endre, szakosztály vezető.

A mai football mérkőzés. Eseményekben és eredményekben gazdag szezont zárja le ma a NAC, amikor a legkitünőbb játékosai alkított két csapata között handicap mérkőzést rendez. A handicap mérkőzést a maga ujszerűségével és izgató voltaival nagy vonzerőt gyakorol, úgy, hogy a mai vasárnapi délutánon bizonyára nagy közönség lesz jelen a Rhédey-kerti pályán már azért is, hogy a szezonzáráson való tömeges megjelenésével demonstráljon kedvenc klubja és ennek méltán népszerű játékosai mellett. Különben a kellemes időjárás is kedvez a mai mérkőzésnek. A rendezőség délutáni 2 órára tüzte ki a match kezdetét, úgy, hogy háromnegyed 4 órára már vége is lesz. A látogatottság érdekében a mai mérkőzést kedvezményes helyárak mellett rendezzi a NAC,

e mélyen leszállított helyárok a következők: Fenntartott hely 1 kor., tribün 60 fill., állóhely 30 fillér.

NYILTÉR

Dr. Kaczián Kálmán

ügyvédi irodáját

Uri-utca 15. szám alatt

(főpostával szemben)

megnyitotta.

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szápadlás nélkül is készít **kitűnő** hírnevű

Fogtechnica

Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fogate Sassal szemben

TÁVIRÁTOK

Az ellenzék nem tárgyal.

Budapest, nov. 23.

(Saját tud.) Okolicsányi Imre báró a munkapárt nevében felkereste az ellenzék vezéreit, hogy a házszabályrevízió dolgában tartandó tárgyaláson, hétfőn este, képviseltesék magukat. Az ellenzék 9-es bizottsága tegnap foglalkozott ezzel a dologgal és a felhívást nem teljesítette. A 9-es bizottság kijelentette, hogy mind addig míg a jogrend helyreállítva nem lesz és Lukács valamint Tisza helyeiken maradnak az ellenzék egyáltalán nem fog részt venni semmiféle tárgyaláson.

A springei találkozás.

Berlin, nov. 23.

Ferenc Ferdinánd trónörökös a német császár látogatására Berlinbe érkezett. Ezt a kétségtelenül nagyfontosságú világpolitikai eseményt a hivatalos körök egy egyszerű vadászkirándulás szürke köpenyegébe akarják burkolni s a látogatás politikai jellegét esetleg csak később fogják kidomborítani azok a következmények, amelyeknek előké-

sztése a springei vadászlátogatás volt. A császár és a trónörökös találkozásának főcélja az európai helyzet és különösen a keleti válság megbeszélése. A hivatalos körök biztosítanak arról, hogy Németország a szövetséges viszony minden konzekvenciáját hajlandó vállalni.

Nincs mozgósítás.

Bécs, november 23.

Több reggeli lapnak csapatmozgósítási hírével szemben illetékes helyen ismételtén kijelentik, hogy az erre vonatkozó közlések nem túlzások, vagy minden alap nélkül valók.

A helyzet kedvezőtlen.

Berlin, nov. 23.

(Saját tud.) Oroszország magartatása folytán a helyzet kedvezőtlenül itéljük meg. úgy látszik, hogy Szaszanov háttérbe szorult és a háborus irány, amelyet női kezek vezetnek, került előtérbe. Belgrádban is példátlan vakmerőséggel izgatnak Ausztria-Magyarország ellen.

Tábornokok kihallgatáson.

Bécs, nov. 23.

(Saját tud.) A király ma Schönbrunban több tábornokot fogadott kihallgatáson. Berchtold gróf külügyminiszter és Shemua Balázs vezérkari főnök is hosszabb ideig tartó kihallgatáson volt a királynál.

Oroszország mozgósít.

Varsó, nov. 23.

(Saját tudósítónktól.) Az orosz kormány befejezte a mozgósításra vonatkozó összes intézkedéseket. A varsói katonai állomáson óriási mennyiségű szállító kocsik vannak készenlétben, A lokomobilok állandóan fűtve vannak.

Fethi pasa elesett.

Üszküb, nov. 23.

A harc térről jelentik, hogy Fethi pasa belgrádi volt török követet az üldöző szerbek Reznánál megölték, mikor Monasztirból menekültek a törökök.

Görögök előnyomulása.

Athén, nov. 24

A trónörökös 22-én feladott táviratban jelenti, hogy lovassága a pissogéri hegységben megverte az ellenálló török haderőt és husz ágyút, valamint sok hadianyagot zsákmányolt. A hadmozdulatokat havas eső hátráltatja.

Megszökött ékszerész tanonc.

Pécs, nov. 23.

A bécsi rendőrség táviratilag értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Bernfeld Sándor nevű 16 éves ékszerész tanonc 15.000 korona elsikkasztása után megszökött.

KÖZGAZDASÁG

Az uszora és a pénzintézetek.

A bankkamatláb felemelése és a huzamosnak ígérkező pénzdrágaság mereven szembeállította a pénzintézeteket azzal a törvényes rendelkezéssel, amely szerint a bíróság 8 százaléknál nagyobb kamatot nem ítél meg, hatóságok okiratba nem foglalnak és jelzálogilag nem biztosítanak. Súlyosan érinti ez a helyzet a vidéki pénzintézeteket, amelyek 8 százalékon alul mostanság képtelenek pénzt szerezni és természetesen, hogy csak azon felül adhatják. A Magyarországi Pénzintézetek Országos Szövetségének elnöke, Mándy Lajos, megtette a kezdeményezést arra, hogy a pénzintézetek e kínos helyzetből kijussanak. A szövetség olyan törvényes intézkedéseket szorgalmaz, amelyek a bíróságok és a hatóságok részéről elismerhető kamatlábat a mindenkor bankrátához automaticamente arányítsák. Berényi Pál dr., a szövetség igazgatója törvénytervezetet készít, a melyet az igazgatóság sürgősen fog a miniszterium elé terjeszteni. A készülő törvénytervezet érdekében a szövetség irásos ankétet rendezett, a melyben részt vesznek Adorján Armin dr., Csepy Dániel, Horváth J. dr., Horváth Tivadar dr., Kégl J. dr., Lévy Béla dr., Nyulánszky János dr., Révész Béla dr., Singer Sándor, Schneller Pál dr., Szirmay Rikárd dr. és Vannay Ignác, a szövetség jogügyi bizottságának tagjai. A kész elaboratumot a Szövetség meg fogja küldeni hozzájárulás végett azoknak az érdekképviselőknek is, a melyeket a kamattal kapcsolatos kérdése közelről érdekel.

Gabona üzlet.

Irányzat a balkáni helyzet nyugodtabb felfogására lanya.

Mai árfolyamok.

Októberi buza	— — —	11.—
Áprilisi buza (1913.)	— — —	11.80
Októberi rozs	— — —	10.40
Áprilisi rozs (1913)	— — —	10.52
Októberi zab	— — —	11.82
Áprilisi zab (1913)	— — —	11.24
Szept. tengeri	— — —	7.74
Májusi tengeri (1913)	— — —	8.03

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	—	786.—
Oszták hitelrészvény	—	608.—
Jelzálogbank	— — —	418.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	506.—
Magyar bank	— — —	531.—
Közuti vasut	— — —	651.—
Városi villamos	— — —	373.—
Salgótarjáni kőszén	— — —	713.—
Rimamurányi	— — —	689.—

SZERKESZTŐI PÓSTÁJÁZÓ

T. munkatársainkat kérjük, sziveskedjenek úgy a naptár, mint a karácsonyi melléklet részére szánt dolgozataikat minél előbb hozzánk juttatni.

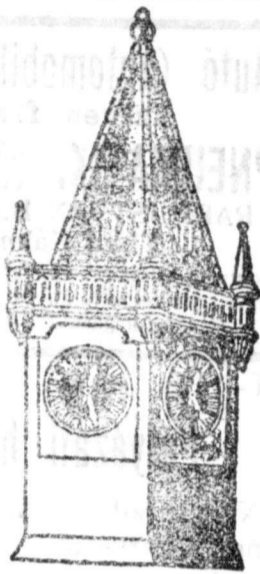
A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Mezey Dezső

toronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik legrégebb és legmegbízhatóbb toronyóra készítő telepe. Olcsó árak, több évi jótállás. Villanyerő berendezés.

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küld.

5564—1912. eln. sz.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad thjf. város bejelentő hivatalához szervezett és a 135132—1912. V-a számú B. M. leirattal jóváhagyott, végül az 514—22580—1912. kgy. számú véghatározattal betölteni rendelt 2200 korona törzsfizetéssel 600 korona lakbérrel javadalmazott főispáni kinevezés utján betöltendő, nyugdíjjogosultsággal egybekötött fogalmazói állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen eddigi alkalmaztatásukat, elméleti képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket, Hlatky Endre főispán urhoz címezve f. évi december hó 5-ik napjának délután 5 órájáig a polgármesteri hivatalhoz (Városháza I. emelet 4.) annál is inkább nyújtják be, mivel a később beadott kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Nagyvárad, 1912. nov. 21.

Rimler Károly,
polgármester.

Kiadó üzlethelyiség

a
Rakóczi-uton

különösen alkalmi árusoknak. Értekezhetni Rakóczi-ut 6. szám alatt a Szövetkezet üzletében.

Francia tűzhelyek!

egyedüli gyártója:

Vajnovszky József

épület- és műlakatos mester
Nagyvárad, Sztaroveszky-u. 27. sz. alatt
Telefon 11-37. Telefon 11-37.

Meg van!! az asszonyok öröme!

Nem kell többé mérgeledni, csekély tüzelővel gyorsan lehet sütni és főzni, régi tűzhelyeket (sparhelt) át lehet olcsó pénzért alakítani. Háztulajdonosok, mérnök és építész uraknak ár-
engedmény.

Továbbá minden néven nevezendő lakatos munkák jutányos árban. Meghívás esetén házhoz jövök. Vidéki levelekre válaszolok.

Hanincs meglegedve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab. vagy nem pontos, szóval bármilyen. Keresse fel DARABONT GY. és TARSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi őnt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Hajbetegségek

gyakran úgy keletkeznek, hogy elmulasztják a hajnak a fejbőrnek oly szükséges gondozását. Nincsen-e az a művészet, hogy a haját szépek, tömörtnek, egészségesnek megtartsuk?

Csakis abban, hogy a fejbőrt tisztán tartják.

Csakis abban, hogy a haj gondozására kellő gondot fordítsanak.

Csakis abban, hogy hetenkint néhány órát a racionális hajápolásra szánnak.

Mit kell tehát tenni?

Az enyhe, hajápolásra legalkalmasabb

fekete fej jegyü

SAMPUN

névű elsőrangú készítménnyel meg kell tisztítani a fejbőrt s a haját, de megjegyezzük, hogy vásárlásnál ügyelni kell, hogy eredeti csomagot adjanak az itt látható védőjeggyel 30 fillérért. A forgalomba hozott sokféle utánzat és hamisítvány olyan kétes természetű, hogy óvakodnia kell tőlük annak, a ki haját meg akarja tartani.

Sampun a fekete fejjel eredeti csomagokban 30 fillérért kapható minden gyógyszerárban, drogériában, illatszertárban és szappanüzletben és todrászoknál is. A hol nincs még az eredeti preparátum, vagy hamisítványt kínálnak helyette, ott forduljanak a főraktárhoz:

Faisztl Ferenc, Budapest, VI., Mozsár-utca 12.

a honnan közölni fogják a legközelebbi elárúító címét vagy 2.40 K előzetes beküldése ellenében bérmentesen küldenek 8 csomagocskát. Utánvétellel való küldésnél 35 fillérrel több.

Hans Schwarzkopf, G. m. b. H. Berlin N. 37.

FÉLIX-FÜRDŐ

nyári és téli gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség. Csuz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig. Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferenc-fürdőbe pócrócozással hetenként 56 koronába kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdőkkel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghűlés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirda, interurbán telefon, állandó gyógyszerár a fürdő telepen. Prospektust küld az

igazgatóság.

Uj! Uj!

Házi szemét fuvarozási vállalat.

1912. november hó 1-én megindítottam új vállalatomat. Naponként, hetenkénti kiszállítást főlállalok; b. megrendelésekre személyesen megjelenek és pontosan szállítom. Tisztelettel

S. Czeglédy János

szent ANNA-UTCZA 28.

Telephon 10-83. szám.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!

vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet
Zöldfa Passage 93.

Mokos Sándor.

LENGYEL JÓZSEF

épület- és díszmű-bádogos, vízvezeték-, fürdőszoba- és szagtalan angol klozet berendező
elfogad

házak, tornyok, kastélyok
állandó jókarban tartását

Költségvetéssel úgy helyben, mint vidékre díjtalanul szolgál.

Bádogos és szerelő-telep:

Beöthy Ödön-utca 78. sz.

Helyi és vidéki telefon 338. szám.

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hátben egyszer felbuzandó és 1 napban egyszer felbuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. Olcsó árak.

TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.
Villanyerő berendezés.

Arjegyék kívánatra
Saját ház.

A Bihar megyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámlított váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyó- és házakra és földbirtokokra.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: **NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.**

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-
tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok
lámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

„Styria-Universal”
Képviselet keresetnek! **Kötőgépek**

megmunkálnak **finom** és **vastagszálu pamutot** ugyanazon gépen.
Arjegyék ingyen. Részletfizetésre is.
Styria-Kötőgépgyár, Graz, III.

Autó (automobil) tulajdonosok
szíves figyelmébe.

PNEUMATIK, köpeny és tömlő,
vulkanizáló műhely!
TRAPP ISTVAN Budapest, VIII. ker.
Tisza Kálmán-tér 26.

Postai megbízás naponként azonnal el lesz intézve. Javítások jutányos árban. Használt gumik a legmagasabb árban megvételnek.

5564—1912. eln. sz.

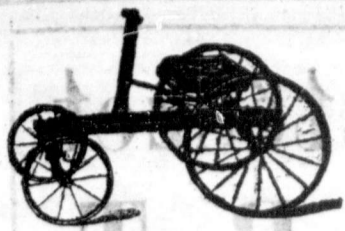
Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad thf. város bejelentő hivatalához szervezett és a törvényhatósági bizottságnak f. évi december hó 12-én megtartandó rendes havi közgyűlésen választás újan betöltendő 1400 korona évi törzsfizetéssel és 500 kor. lakbérrel javadalmazott nyugdíj jogosultsággal egybekötött irnoki állásra az 514—22580—912. kgy. számú véghatározattal nyert felhatalmazás alapján ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázni óhajtokat, hogy eddigi alkalmaztatásukat, elméleti képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket Hlatky Endre főispán urhoz, mint a kijelölt választmány elnökéhez címezve folyó évi december hó 5-ének délután 5 órájáig a polgármesteri hivatalhoz (Városháza I. emelet 4.) annál is inkább nyujtsák be, mivel a később beadott pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Nagyvárad, 1912. nov. 21.

Rimler Károly,
polgármester.

GYERMEK JÁTÉK

Eredeti Angol és amerikai játék ujdonságok. Börönd, Bördiszmű, Utazó kellékek. = Legelőnyösebben beszerezhetők a

BELVÁROSI ÁRUHÁZBAN

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut 10. STERN-palota.

Fey Rezső

mű-bádogos, vízvezeték- és csatornázási vállalat
Szent János-utca 22. szám.
TELEFON 532. TELEFON 532.

Készít udvari ragymentes
closetteket vízöblítéssel.
Angol-closett berendezést,
viktartány vagy önzáró clo-
sett csapokkal való öblítéssel.
Mindennemű épület- és disz-
bádogos munkát. Világy-
erő gépekkel berendezve.

VAJNOVSZKI FERENC

uri- és női cipész. Szaniszló-u. 55.

Készít uri- és női cipőket mérték
szerint. Javítások jutányos árban.
Meghívásra házhoz küldök, leve-
lekre válaszolok.

„Varázsuvola.”

Bárki egy óra alatt meg-
tanulhat rajta játszani.
A „Varázsuvola” rend-
kívül kellemes, 20 acél
trombitahanggal és 4
efős bögővel van ellátva.
Diszes kivitelben, kotta-
füzettel, dalokkal, tókkal,
ajándékkal együtt csak
4 korona.

Csakis Vágner „Hang-
szer-Király” ország-
szerte elismert legol-
csóbb hangszerárúháza-
ban kapható, Budapest, József-körut 15. — Gyors-
javító műhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Oltott mész

Bükkfa parkett, cementáru,
cserép, fedéllemez, gipsz, nád,
csatornázás, aszfaltozás stb.

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

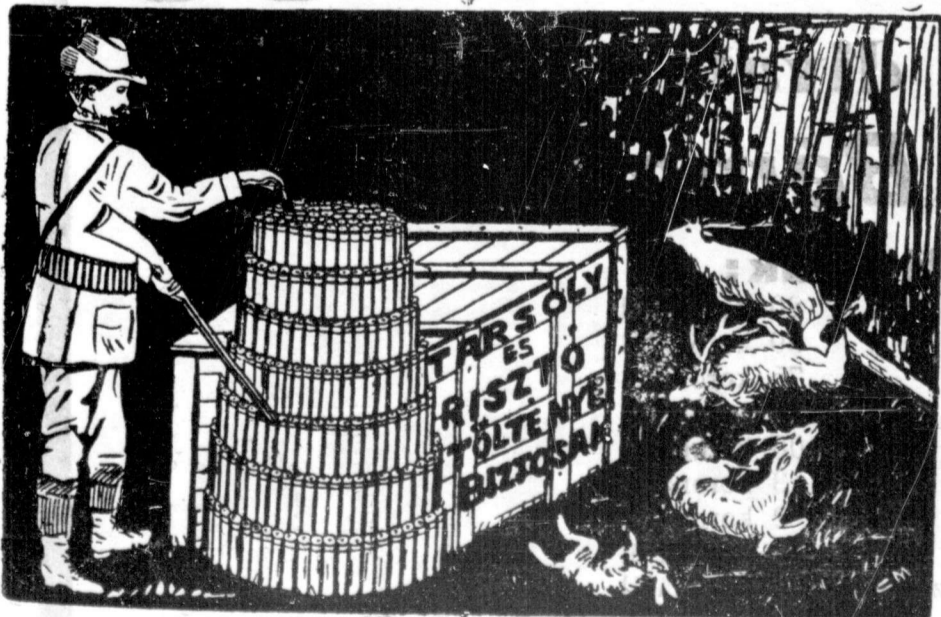

„NIGRIN”

a legjobb cipőkrém az egész világon
Az eddigi világhírű wiksnek vitriol nélküli gyártása is.

ST. FERNOLENDT, WIEN III.

es. és kir. udvari szállító.
80 éves gyári fennállás.

M. kir. lőpor-áruda Vadászfegyverek Revolverek

Vadászati felszerelések
Eredeti Valtersdorfi töltények
TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében
Nagyvárad, Rákóczi-ut.
Telefon 390. Telefon 390.

Nagyváradai Templomüvegfestészet Üvegcsiszoló és Tükörárúgyár R.-T.

TELEFON
11-64.

Nagyváradon, Gerliczi-utca.

TELEFON
11-64.

Üvegcsiszolás
Üvegvésés
Üvegbetétek
Kirakatbetétek
Üvegedzés

Öntött tükörök
Coll-tükörök 2. mm. vastag
Polirt és finn tükörök
Façontükörök

Fémkeretezés
Réz, nickel foglalatok
Diszüvegezés
Üvegfestészet
Homályosítás

tábla és tükörüveg nagyraktár

Opalescens és színes üvegek.

Kirakatüvegek

Épületüvegezés

Rajzokat és tervezéseket díjtalanul végeztünk
Arjegyüket és árajánlatot bérmentve
Szállítunk az ország bármely részébe

Amerikai üvegmozaik épülethomlokzatok ki-
képzésére. Hajlitott tükörüvegek.

Flegman

divatárházában

Nagyvárad, Bémer-tér.

Leszállított árak:

Leány felöltők	20 koronától
Női téli felöltők	50 koronától
Peluche felöltők	75 koronától
Szőrme bundák	100 koronától
Perzsiáner kabátok	500 koronától
Costüm kelmék	3 koronától
Bluz kelmék	2 koronától
Barchetok	50 fillértől
Reklam szövet 120 cm. széles	1 koronától
Reklam fianell	45 fillértől

Igen jó keresetre

tehetnek szert nők csipke-horgolással. Forduljanak válaszbélyeggel ellátott levélben a

Magyar Háziiparfejlesztő vállalatához Déván.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Csengeri-utca 21-ik szám alatt saját házámban, egy a mai korának mindenképen megfelelő

= épület és = műbutor asztalos

műhelyt létesítettem. Elfogadok: előszoba és konyha felszereléseket minden kivitelben, továbbá templom, iskola, gyógyszertár és kávéház berendezéseket kellő jártassággal. Rajzzal és költségvetésekkel úgy helyben, mint vidékre készséggel szolgállok. — Tömeges rendeléseket kérve vagyok kiváló tisztelettel

Gaál József
mű-asztalos, Nagyvárad.

TELEFON 11-52. TELEFON 11-52.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

A legmodernebb bútorokat készíti

Kovács Zsigmond

m ű a s z t a l o s

Szacsuvay-u. 70. sz.

Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap nivasra azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

VÁLLALATI HIRDETÉS.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy 32 évi tapasztalataim és tanulmányaim után a mai kor igényeinek megfelelően

építkezési irodát nyitottunk.

Elvállaljuk épület építését, átalakításokat, csatornázásokat szakszerű kivitelben, szolid árak mellett. Nedves falak a legújabb találmány szerint teljesen szárazzá alakítjuk át felelősség mellett.

Szíves megbízásokat kérnek tisztelettel

Kiss István és Fia

képesített kőművesmester

Nagyvárad, Keskeny-utca 9. sz.
Saját ház. Telefon 1118.

Ő CSÁSZ. ÉS APOST. KIR. FELSÉGÉNEK

közös katonai jóté-

XXIX-ik cs. és kir.

LEGFELSŐ FELHATALMAZÁSA FOLYTÁN

kony célokra szánt

államsorsjáték.

Ez az Osztrák birodalomban egyedüli törvényesen engedélyezett sorsjáték 21.146 készpénz nyereményt tartalmaz 625.000 kor. összértékben.

A főnyeremény **200.000** korona.

A húzás 1912. december 19-én fog megtartatni.

Egy sorsjegyek ára 4 korona.

Sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zollamtsstrasse 7. sz. a, továbbá a lottógyűjtődékekben, dohánytőzsdékben, adó-, posta-, távirada-bivataloknál, vasuti állomásokon és váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztálya.)

G Y E R M E K = J Á T E K

a legnagyobb választékban

LŐRINCZ cégnél Nagyvárad Bémer-tér.

Telephon 12-68.

Telephon 12-68.

Telefon 8 sz.

Telefon 8 sz.

Tiszta, kitűnő borból párolt valódi
dr. Szij József-féle 1890-ből származó, tehát 22 éves **cognac**
 amíg a készlet tart, **kizárólagosan**

Janky Antal utódánál

szerezhető be. Fűszerüzlet és csemege a Szent László-téren.

Kosár- és petroleumüzlet ugyanott az udvarban.

Fröhlich József

viaszgyertya-gyártó-, méz-
 és viaszkereskedése

Nagyvárad, Szent János-u.

Ajánlom a Főtisztelendő
 papság és a n. é. közönség részére tem-
 plomi viaszgyertyáimat, padló-viaszt fő-
 zött állapotban, valódi akác-virág cse-
 mege mézet, hófehér lépesméz, mézes-
 kalács különlegességeket. Tisztelettel

Fröhlich József.

Telefon 907.

Telefon 907.

Szalonna, prima,
 pörkölt, nehéz áru leg-
 jutányosabban kapható.
Mindennemű termények
 vétele és eladása.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank
 és Központi Takarékpénztár Részv.-társ.
 áruosztály.

Teleky-utca 3-ik szám, Telefon 172.

Kajári Dezső

villamosvilágítási vállalata

Nagyvárad, Beöthy Ödön-u. 46. sz.

Készíti a legmodernebb villamos vilá-
 gitási és erőátviteli házitelefonszere-
 berendezéseket. Motor és dinamó
 tekereslések és szakszerű javítások.
 Izléses kivitelű oszillátorokat rajz-
 szerint készít és átalakít. Éjjeli
 ügyeletet szolgáltat.

Telefonszám 1192.

Telefon 245. sz.

Telefon 245. sz.

Kalenda János

ezégnél Nagyváradon

a Szent László-téren

legjutányosabban beszerezhetőek mindennemű

Varrógépek

Gramofonok Kerékpárok

Vadászfegyverek

és vadászati kellékek óriási választékban; ugyszintén uta-
 zási cikkekben is nagy választék található.

Fenti árucikkek előnyös részletfizetésre is kaphatók.

Carbid olcsó napi árban.

Varrógépek, gramofonok olcsón javíttatnak.

Legolcsóbb bevásárlási források:

Ha Ön

óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el **FEIN KÁLMÁN** óráshoz, Telegi-u. 9. Dr. Nemes ház. Villamos megállóhely. —

Órákban állandó nagy raktár.

Alapított 1893. **Freund Benjámín** Alapított 1893.

műorás, ékszerész és látszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület.

RITKA ALKALOM.

Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárultom eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkal órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszerneműket, kina ezüst tárgyak, ingaórák, látszereknél 50% engedmény.

Hallatlan

olcsó árban készít Piski Ferenc cipész úri és női cipőket csak egy próba és ön meg fog győződni

Szent János-utca
sarok, Schvare Farkas-féle házban.

HA A KOSSUTH-

utczába vezetni utja, keresse fel a legjobb hírnévnek örvendő

KEPES ETEL

varró- és himző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munkáanyagokban.

Izléses arany-ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók

Szilágyi Géza és Ts-nál
Rákóci-ut
Telefon. 630.

Izsák Lidia

mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országos nagy népszerűségnek örvendenek a hölgy közönség körében. Megrendelhető mérték szerint,

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1.
Fűző-üzlet: TELEFON 1-53. szám.

Mezey János és Társa
fűszer, csomaga kereskedése
Nagyváradon, szt. László-tér és Telegi-utca sarok.

Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.

Czukrász

sütemények minden alkalomra házhoz szállítással jutányos árban eszközöltenek. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok. Vidékre napi expedálás.

Molnár János cukrász
Kolozsvári-u. 50.

Legolcsóbban vásárolhat

Haás Simon

divatáru üzletébe **Kert-utcán a Löwinger-féle helyiségbe**, férfi- és női divatcikkeket és mindennemű rövidárut.

Alapított 1895-ben.

Deo Adjuvante!

Imrek Károly
épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 10. szám.
Alapított 1895-ben.

Udvari kávéház

családok kellemes szórakozó helye. Esténként Bebe Kálmán teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat

Szt. László-tér és Zöldfa-utca.

NE ADJUK

pénzünket idegen cégnek, vegyünk

lánckútat
MÁRKUJZ JÓZSEFNÉL
Akadémia-u. 1. sz.

FELDSTRICK KÁLMÁN
könyvkötészete és dobozgyártása

NAGYVÁRAD, Rákóci-ut, Moskovits palota

Biharmegye és N.-Várad város kir. ítélőtábla és a megyei főszolgabirodalmak és körjegyzőségek szerződéses szállítója.

ROZSNYAY JÓZSEF

mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77.

Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismeretem lehetővé teszi, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szakudással a legpontosabban elvégezzem. Készítek továbbá: modern háló, szalon, hűtő és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és kastély-berendezéseket minden stílus és kivitelben a legbiztosabb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. úri közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem.

Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, műasztalos.

Szántó Dezső
első
nagyvárad
**REDÖNY-
GYÁRA** Rulikovszky-ut
TELEFON 491.

Csoda elárúsítás!!!!

Partiba vettem, szőnyeg, ágy és asztal garnitúr, rumburger vászon, seilyem és csipke dolgokat.

Felárba árusítom.
Löwinger Márton
versenyáruháza Kert-u. 1. sz.

Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb

Horvát Béni
mechanikusnál,
Kossuth Lajos-utca 18.
Az összes alkatrészek állandóan raktáron.
TELEFON 1038. szám.

Haas Lajos

Gáz és villanyberendezési vállalat.

Elvállal mindennemű gáz és villanyszereléseket és jókarbantartását.

TELEFON 1038. sz.

PENCZ JÁNOS

(cipész, szakiparos.)

NAGYVÁRAD,
Szt. János-u. 34.

Készít mérték szerint úri és női (Orthopéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhoz jövök.

Petry Árpád

órák- és műszerész

Nagyvárad, Rákóci-ut 9.

Tarasoly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben. Mindennemű műszerész munkák szakosított javítása elfogadjatik.

Alapított 1880-ban
Schopper György
utóda veje

Rohoska Pál
Villanyerőre berendezett gépjavitó, vas és rézöntőde
NAGYVÁRAD,
Sánc-utca 22. sz.

Mayer Lajos

kárpitos és díszítő

GYÁR-U 1. SZÁM.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát jutányos árban. Levelezőlap meghívásra azonnal jövök. Állandóan készmunka kapható.

A NOVEMBERI költözködésekkor a legelőnyösebb

HIRN M. és FIA

villamosági vállalatához fordulni

Kossuth Lajos-u. 16. sz.

Nagy csillárraktár.

Telefon 10-54.

Telefon 10-54.

Györy Sándor

villanyerőre berendezett kábes és köszörléje
Kert-utca, 4. szám.

Elvállal mindennemű speciál köszörlékeket és javításokat, haj- és szakál vágó és lönyiró gépet, zsilettet és mindennemű más borotvák köszörlését pontosan eszközli.

Moly irtó szerek

rovapor, poloska tinktura, s többféle háztartási cikkek
parket beeresztő viaszok kaphatók
VADÁSZ ALBERT
„Angyal” drogueriában
BÉMER-TÉR.

Fotbal cipők, gumi térdvédők, dresszek
a legolcsóbban kaphatók

Lefkovits és Kácsér
Zöldfa-u., cipő, kalap és uridivat áruházában.

Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek világítási felszerelését, csengő házi telefon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világítási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készít

SZENES SÁNDOR

villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgálók, meghívásra azonnal jövök.

Reisinger József

mechanikai gép és fegyverjavító műhelye
Sas palota zöldfa passzáz,
ahol a legprecízebb esztéria és gépmunkák készülnek.

Telefon 371.

Telefon 371.

MEGHIVÓ!**A Karácsonyi
gyermek-játék**

(a gyermek-játék külön osztályában)

valamint

**diszmű és
ajándék tárgyak**

kiállításának megtekintésére

(minden vásárlási kényszer nélkül)

tisztelettel meghivja

Waldman Ernő**Rákóczi-ut 7.**